

# ΚΛΕΙΩ



ΕΚΔΙΔΑΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Γ'.  
ΑΡΙΘΜ. 16 (64).

Συνδρομή, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου εκάστου έτους, εξήμισθος μόνον και προπληρωτέα: Πανταχού φράγκ. χρ. 10 ή μάγκ. 8.

ΕΤΟΣ Γ.Γ.

τη 15/27. Αυγούστου 1887.

## ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΠΡΙΓΚΙΨ ΤΟΥ ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ.

Ηγεμόνα τής Βουλγαρίας δέν δυνάμεθα εισέτι ν' αποκαλέσωμεν τόν απόγονον ταύτον ενός τών ευκλεσετέρων ήγεμονικών οίκων τής μέσης Εύρώπης, τόν όποϊον ή μεγάλη βουλγαρική Σοβράνια εξέλεξε τή 7. Ιουλίου ως διάδοχον τοῦ Ἀλεξάνδρου καί τής ἀνθηγεμονίας, διότι τὰ ήγεμονικά αὐτοῦ δικαιώματα δέν ἀνεγνώρισαν μέχρι τής σήμερον πᾶσαι αἱ τήν βερολινεϊον συνθήκην συνοπογράψασαι δυνάμεις. Καί όμως ὁ Φερδινάνδος ἀφηγήσας πάντα τὰ προσκόμματα, ἐγκαταλείψας τήν προτέραν ἐφεκτικὴν του στάσιν καί μὴ δοῦς ἀκρόασιν εἰς τὰς συμβουλὰς τής Ὑψηλῆς Πύλης κατήλθεν εἰς Βουλγαρίαν, ἐδέχθη τόν θρόνον τής καί ἐκ τῶν προκηρύξεων αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι τρίτην ταύτην φοράν μέλλει ἐπὶ ἐδάφους βουλγαρικοῦ ν' ἀδετηθῆ ἡ συνθήκη τοῦ Βερολίνου. Ἀλλὰ τὸ τόλμημα αὐτοῦ ἤρξατο ὑπὸ ἥμιστα αἰσίους οἰωνούς καί δέν εἶνε ἀπίθανον νὰ καταστῆ ἥρωσ γεγονότων καί ταραχῶν ἐν τῇ χώρᾳ, ἣν ἀνέλαβε νὰ διοικήσῃ, διὸ καί ἡ προσωπικότης αὐτοῦ οὐκ ὀλίγον θὰ ἐνδιαφέρῃ καί τοὺς ἡμετέρους ἀνακλιώ. ΤΟΜΟΣ Γ'.

γνώστας. Παραθέτομεν λοιπὸν σήμερον μετὰ τής εἰκόνας του καί συντόμους τινὰς βιογραφικὰς καί γενεαλογικὰς σημειώσεις.

Ἡ δυναστεία τῶν Κοβούργων ἀπὸ μακροῦ εἶχε τὸν ἐπιφθονον προσρισμὸν νὰ καταλαμβάνη νεοτεύκτους θρόνους, ἢ διὰ γαμηλιῶν δεσμῶν νὰ στερωθῆ καί ἐπιτυχῶς νὰ ἐξομαλῶνῃ τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τῶν χωρῶν, ἀς προσεκαλεῖτο νὰ διοικήσῃ. Τοιοῦτό τι εἶχε συμβῆ εἰς τοὺς δύο ἀδελφοὺς τοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ήγεμονεύοντος δουκὸς τοῦ Κοβούργου, εἰς τοὺς πρίγκιπας Λεοπόλδον καί Φερδινάνδον. Ὁ πρῶτος ταύτων ἐξ ἀρχῆς ἐπέκθητο τὰς συμπαιδείας τής Εὐρώπης ὅλης, ὅτε κατὰ τὰς μεγαλειτέρας ταραχὰς ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ τής Ἀγγλίας συνεζεύχθη τὴν πριγκήπισσαν Καρλότταν, θυγατέρα τοῦ μετέπειτα βασιλέως Γεωργίου τοῦ Δ'. Ἡ συζυγικὴ εὐδαιμονία βεβαίως δέν διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν, διότι ἡ ήγεμονία ἐγέννησε νεκρὸν τέκνον, ἀπέθανε δὲ καί ἡ ἰδία συνεπεία τοῦ τοκετοῦ. Ἀργότερον προσ-



ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ.

Πρίγκιψ τοῦ Κοβούργου.

ηνέχθη εἰς τὸν πρίγκιπα Λεοπόλδον τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ αὐτὸς ἐνεκα γνωστῶν λόγων δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ. ἀμέσως ὁμοῦ ἀπεφάσισε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν βελγικὸν θρόνον, ὅτε μετ' ὀλίγον ἐξελέγη ἀναξ τῶν Βέλγων. Πάντες γνωρίζουσιν ὁποῖας καὶ ὁποσας προόδους ἐπέτελεσεν ἡ Βελγικὴ ὑπὸ τὴν σοφὴν καὶ πεφωτισμένην αὐτοῦ κυβέρνησιν. Ὁ Λεοπόλδος Α' ὑπῆρξε κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους λαμπρὸν παράδειγμα συνταγματικοῦ βασιλείου.

Ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦν ὁ Φερδινάνδος, ὅστις τῷ 1816 ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ πρίγκιπος Κοχάρου. Εἰκοσὶν ἔτη ἀργότερον ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐγένετο σύζυγος τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Πορτογαλλίας καὶ ὡς μονάρχης τοῦ λαοῦ τούτου ἐπέτελεσεν ἔργα οὐχ ἥττον λαμπρὰ τοῦ ἐν Βελγίῳ μοναρχοῦντος θείου του. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῆ καὶ περὶ τοῦ πρίγκιπος Ἀλβέρτου, συζύγου τῆς ἀνάσσης Βικτωρίας, τοῦ ὁποῦ αὐτὸς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἐκδουλεύσει πάντες γνωρίζουσιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἡνωμένου βασιλείου. Ἐγγονος τοῦ πρώτου πρίγκιπος Φερδινάνδου τοῦ Κοβούργου-Κοχάρου εἶνε ὁ νῦν εἰς Βουλγαρίαν κατελθὼν Κοβούργος. Εἶνε εἰκοσιεπταετής τὴν ἡλικίαν καὶ ἔτυχε λίαν ἐπιμελημένης ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως. Ὁ νεαρὸς, εὐειδὴς καὶ πλουσιώτατος πρίγκιψ ἠρίστευεν ἀεὶποτε κατὰ τὰς ἐξετάσεις του ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ Θηρεσιανῷ τῆς Βιέννης. Γινώσκει πολλὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, εἶνε λίαν εὐπροσέγγορος καὶ πεπρωτισμένος ὑπὸ ἐξαιρέτου ἐπιστημονικῆς καὶ στρατιωτικῆς μορφώσεως, συνδέεται δὲ καὶ πρὸς οὐκ ὀλίγας ἡγεμονευσάσας δυναστείας τῆς Εὐρώπης.

Ἄλλ' ἀγνωστον εἶνε, ἀν τὸ διάβημα τῆς ἐν Τυρνόβφ βουλγαρικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως φέρῃ καὶ τὸ ποδοῦμενον ἀπο-

τέλεσμα. Ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ καὶ ἀνάδοχος εἰς Βουλγαρίαν, ὅπως ἔχη κύρος, ἔπρεπε νὰ βρεῖται ἐπὶ διεθνούς βάσεως, ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑπάρχει.

Ἐκ τῶν πλείστων δυσχερειῶν, καθ' ὧν ἔχει ν' ἀντιπαλαίσῃ ὁ πρίγκιψ, σπουδαιότερα εἶνε ἡ ἐπιτεύξις τῆς ὁμοφωνίας τῶν δυνάμεων ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν του. Ἐξ ἀρχῆς ἡ δημοσία τῆς Ρωσίας γνώμῃ ἀπεδοκίμασε τὴν ἀνάρρησίν του εἰς τὸν βουλγαρικὸν θρόνον καὶ ἠπειλήσε μάλιστα αὐτὸν διὰ τῆς τύχης τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ ἐν Μεξικῷ, αἱ δὲ λοιπαὶ δυνάμεις, καίπερ ἀπέχουσαι πάσης πρὸς τὸν νέον ἡγεμόνα ἐχθρικής διαδηλώσεως, ἐκήρυξαν ὅτι παρέχουσι τὴν συγκατάθεσίν των, ἀφ' οὗ ἐπιτευχθῆ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ πλήρης ὁμοφωνία καὶ ἐκ μέρους τῆς Ρωσίας.

Ὁ πρίγκιψ Φερδινάνδος πολλάκις ἐπεχείρησε περιοδείας εἰς Ἀνατολὴν καὶ παῖς ἔτι ὧν διέτριψεν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον καὶ ἐν Ἀθήναις. Τῷ 1882 περιηγηθεὶς καὶ αὖθις τὴν Εὐρώπην ἦλθε καὶ εἰς Σοφίαν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Βουλγαρίας, ὅτε ἔσχεν εὐκαιρίαν νὰ γνωρισθῆ πρὸς τοὺς ἐξέχοντας ἀνδρας τοῦ τόπου. Εἶνε υἱὸς τοῦ τῷ 1881 ἀποθανόντος πρίγκιπος Αὐγούστου καὶ τῆς πριγκίπισσας Μαρίας Κλημαντίνης, καταγομένης ἐκ τοῦ γένου τῶν Ὁρλεανιδῶν καὶ ἐχούσης ἤδη ἡλικίαν ἐβδομήκοντα ἔτων. Ἡ μήτηρ του εἶνε θυγάτηρ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τῆς δουκίσσης Λουδοβίκου Φιλίππου τοῦ Μεκλεμβούργου. Ὁ σύζυγός της ἦτο αὐστριακὸς στρατηγός, ὁ δὲ υἱός, ὁ Φερδινάνδος, εἶνε ἀνεψιὸς τῆς ἀνάσσης τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐξάδελφος τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας, διὰ τοῦ τελευταίου δὲ τούτου συνδέεται καὶ πρὸς τὸν βασιλικὸν οἶκον τῆς Ἰταλίας.

## ΤΟ ΡΙΖΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΝΙΚΑΣ

ὑπὸ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ.

(συνέχεια καὶ τέλος.)

Ζ'.

Ἐπεστρέψαμεν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου διὰ νὰ προφθάσωμεν τὸν κλῆδονα.

Ἀφ' οὗ ἀνεπαύθημεν ὀλίγον καὶ ἐπλύθημεν, μετέβημεν περὶ τὴν ἕκτην ὥραν εἰς γειτονικὴν οἰκίαν, καὶ διὰ τῆς αὐλῆς, πλήρους καὶ ταύτης βαρελλίων καὶ κάδδων, εἰσῆλθομεν εἰς μικρὸν κήπον, οὗ τὸ ἡμισυ μέρος ἔσκεπε κληματαριά· παρὰ τοὺς τοίχους ἦσαν παρατεταγμένα γάστρα βασιλικῶ, μαντζουράνας, γαρυφαλέας· εἰς τὸ βάθος ὑψούτο μία συκαμινέα, τῆς ὁποίας τὴν κορυφὴν ἐφώτιζεν ὁ δῦων ἥλιος· ὁ σκιερὸς καὶ σιωπηλὸς ἐκεῖνος κήπος, εἰς ὃν αἱ κραιναὶ τῶν ὀδῶν ἐφθάνον ὡς συγκεχυμένος ψιθύρος, εἶχε τι τὸ μυστηριώδες, τὸ ἀρμόζον εἰς μαντεῖον τύχης.

Ἦσαν ἤδη ἐκεῖ αἱ νεάνιδες τῆς γειτονίας καὶ τινες νέοι, ἀδελφοὶ αὐτῶν, καθήμενοι ἐπὶ σκαμνίων.

— Καλησπέρα σας!

— Καλὴ σας ἑσπέρα ἀπήντησε χορὸς γυναικείων καὶ ἀνδρικών φωνῶν καὶ ἐκαθήσαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν κύκλον.

Ἐγὼ κατειχόμεν ὑπὸ σφοδρᾶς ἀνησυχίας. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι μετὰ τῆς Ἀνθῆς ἐλάβωμεν ὅλα τὰ μέτρα· εἶχεν αὐτὴ συνεννοηθῆ μεθ' ὅλων τῶν νεανίδων νὰ μὴ εἰπωσι τίποτε θλιβερόν, νὰ μὴ ἀναφέρωσι τὸ ὄνομα τοῦ θανάτου. Δὲν ἠθέλησαμεν νὰ ἐμπιστευθῶμεν ἀπλῶς εἰς τὴν Μοῖραν. Ὁμοιάζομεν μὲ τ' ἀδέλφια ἐκεῖνα τοῦ δημοτικοῦ ἄσματος, τὰ

ὅποια κυνηγοῦσι τὸν Χάρον διὰ ν' ἀρπάσωσι τὴν ἀδελφὴν των ἀπὸ τῶν χειρῶν του. Δὲν ἐπετρέπετο ὁ δόλος κατὰ τοῦ Χάρου ὅστις εἶνε τὸσον πονηρὸς, ὅστις εἰξεύρει τόσα κλεφτοπατήματα διὰ ν' ἀρπάξῃ τὰς ψυχάς;

Ἐν τούτοις ἤμην λίαν ἀνήσυχος.

Ἐκ τῆς μορφῆς τῆς Ἀννίκας μετὰ τῆς δρόσου τῆς ἐξοχῆς συναπῆλθε καὶ ἡ εὐθυμία. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀντικατώτριζον νῦν τὴν μελαγχολικὴν σκιάν τοῦ κήπου. Ἐγὼ ὅπως ἀπασχολήσω τὸ ἀνήσυχον πνεῦμά μου παρετήρουν τοὺς περικαθημένους. Οἱ νέοι ἐξυρισμένοι ἔχοντες τὸ γένειον, ἐπιμελημένον τὸν μύστακα, τινὲς ἐκκοκίζοντες *συντερένι* κομβολόγια καὶ ἄλλοι καπνίζοντες ἀπὸ πίπας ἐξ ἡλεκτροῦ, ἔχοντές τι τὸ ἰταμῶς εἰλικρινὲς καὶ τραχέως ἀνδρικὸν ἐπὶ τῆς μορφῆς, συνδιελέγοντο ῥίπτοντες ἐνίοτε λαθραῖα βλέμματα ἐπὶ τῶν νεανίδων. Αὐταὶ ζωηρῶν χρωμάτων ἐσθῆτας φοροῦσαι καὶ πόλλας διὰ μαύρων χανθρῶν κεντημένας, ἔφερον χρυσᾶ ἐνύτια καὶ δακτυλῖδια, αἱ δὲ πλουσιώτεραι καὶ ὄρμους μαργαριτῶν ἐπὶ τοῦ στήθους. Μία δύο ἐφόρουν *φιασιδί*, δίδον γαλακτωδῆς τι καὶ ὑποκίανον εἰς τὸ πρόσωπον. Πᾶσαι ἦσαν ἄνευ χειροκτινῶν, δεικνύουσαι χεῖρας φερούσας ἴχνη τραχέων οἰκιακῶν ἐργασιῶν. Εἶχον τὴν δαψίλειαν τῆς σαρκὸς χωρικῶν, ῥοδόχροις τὰς παρειάς, κεράσινα τὰ χεῖλη, καὶ ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τι τὸ ἀνατολικόν, τὶ τὸ νωχελὲς χανουμισσῶν ἐν τῷ βλέμματι.

Μετὰ τὸ γλυκὸν καὶ τὸν καφέν, ἅτινα ἔφερον ἐπὶ ὄσει-

δοῦς ῥοδόχρου δίσκου ἢ θυγάτηρ τῆς οἰκοδεσποίνης, ἐκόμισε πῆλινον δοχεῖον ὕδατος, εὐρύστομον, κεκαλυμμένον διὰ μανδηλίου, καὶ διὰ μικροῦ κλειθροῦ κεκλεισμένον· εἶχε πληρώσει αὐτὸ ὕδατος τὴν προτεραίαν ἐν τῆς βρύσεως, ἐν ᾧ ἄλλαι νεάνιδες διὰ παντοίων φράσεων προσεπάθουν νὰ ἐξερθεῖσιν τὴν ἀνυπομονησίαν τῆς, ν' ἀποσπᾶσαι μίαν λέξιν ἐκ τοῦ στόματός της· ἀλλ' ἐκεῖνη εἶχεν ἀντιστῆ γενναίως εἰς τὸν πειρασμὸν διότι „τὸ νερὸ τοῦ κλῆδονα πρέπει νὰνε ἀμίλητο εἰδὲ μὴ δὲν ἔχει δύναμι.“

Ἐπειτα εἶχεν ἀρχίσῃ ἡ περισυλλογὴ ῥιζικῶν ἐκ τῶν κορων τῆς γειτονίας, ἐνωτίων, ψελλίων, δακτυλίων, καρφιδαν, νομισμάτων, ἅτινα πάντα ἐρριφθῆσαν εἰς τὸ ἀμίλητο νερὸ· τὸ δὲ κατὰ τοῦ κλῆδονα καλυφθέν, κλειδωθὲν ἐξετέθη τὴν νύκτα εἰς τὸ ὑπαιθρον, ὅπου βεβαίως θὰ τὸ ἐπεσκέφθησαν αἱ Μοῖραι.

Τὸ δοχεῖον κατετέθη ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἠνοίχθη.

— Ἐλα, Λενῶ!

Κοράσιον δεκαετής, ἐπλησίασε κατακόκκινον, ἐκάθησεν ὀκλαδὸν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀνασκουμπωθὲν ἔθηκε τὴν χεῖρά του ἐντὸς τοῦ δοχείου.

Ἐἶχεν ἔλθῃ ἡ ἐπίσημος στιγμή· αἱ συνδιαλέξεις ἔπαυσαν διὰ μιᾶς· σοβαρότης διεχύθη ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων· τὰ βλέμματα προσηλώθησαν μετ' ἀνησυχίας εἰς τὸ πῆλινον δοχεῖον.

Ἐρχίζεν ὁ Κλῆδονας!

Μὲ ποῖον ῥίγος, μὲ ποῖον καρδιοκτύπι ἀναμένουσιν αἱ ἀφελεῖς κόραι τῶν ἐπαρχιῶν τὸν χρησμὸν τῆς Μοῖρας, ὅστις, ὡς ὁ τῆς Πυθίας τὸ πάλαι, ἐκφέρεται ὑπὸ ποιητικὴν καὶ αἰνιγματώδη μορφήν στίχων! Εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς καρδίας των περὶ τῶν κρυφίων παρθενικῶν των ὀνείρων, ὁ Κλῆδονας θὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν, ὁ Κλῆδονας θὰ φέρῃ στέφανα γάμου, φαειροὺς γέλωτας εὐτυχίας; ἢ δάκρυα ἐν τῇ ῥιγηλῇ μοναξίᾳ, ἐν ἧ τὰ νηῖα θὰ ἐξατμισθῶσιν ἀνωφελῶς, ἢ καὶ νεκρικὰς λαμπάδας φωτιζούσας φέρετρόν τι...

Νεῶνις, εἰς τὸ ἀντίθετον ἡμῶν ἄκρον καθήμενη, ἀφ' ἧς μετὰ μικρὰν συζήτησιν ἀπεφασίσθη ν' ἀρχίσῃ ἡ ἀπαγγελία τῶν διστίχων, χαμαὶ νεύουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐψιθύρισε:

Ὅταν σ' ἐγέννα ἡ μάνα σου, διὰ τὰ δένδρ' ἀνοῦσαν  
Καὶ τὰ πουλάκια τῆς φωλιαῖς ἐγλυκοκελαδοῦσαν.

Τὸ κοράσιον ἐξέβαλε τοῦ δοχείου καρφίδα ἀνήκουσαν εἰς νεάνιδα, εἰς τὴν ἀληθῆ καλλονὴν τῆς ὁποίας προσφωῶς ἤρμοζον οἱ στίχοι.

Μετὰ τὴν πρώτην ἄλλη ἐξηκολούθησε, μετὰ πλείονος θάρρους.

Τρέμει τὸ φάρ' ἐτὸ φαρᾶ, τ' ἀρνὶ ἐτὸ μακελλάρι  
Τρέμει κ' ἐμὲ ἡ καρδοῦλά μου γιὰ κείδ τὸ πάλικαρι.

Τὸ κοράσιον ἐξέβαλεν ἀργυροῦν κλειδίον ὠρολογίου.

Ἡ τὸ δίστιχον εἰπούσα νεῶνις ἐγένετο διὰ μιᾶς περιπόρφυρος· ψιθυρισμοὶ ἠκούσθησαν καὶ πονηρὰ βλέμματα ἀντηλλάγησαν μεταξύ τῶν ἄλλων νεανίδων· τὸ κλειδίον ἀνῆκεν εἰς τινὰ τῶν παρευρισκομένων, δι' ὃν ἦτο γνωστὸν ὅτι ἐπίνοι τὸ δόντι τῆς νεᾶς.

Καὶ ἐξηκολούθουν οὕτω τὰ δίστιχα μὲ μονότονον καὶ φαλμῶδη φωνήν, καὶ ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ δοχείου ἐξήρχοντο ὑποσχέσεις, στόνοι ἔρωτος, ἐλπιδες, καὶ ἐπὶ τῶν μορφῶν διήρχοντο, ἀστραπαὶ χαρᾶς, νύφη ἀποδαρύνσεως, σκιά ἀμφιβολίας, ὅτε ἡ προφητεία ἦτο ἀόριστος.

Ἄλλ' ἐγὼ ὄλην μου τὴν προσοχὴν εἶχον προσηλώσῃ εἰς τὴν Ἀννίκαν. Ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ κρίσιμος στιγμή, οἱ μεγάλοι τῆς ὀφθαλμοὶ παρετήρουν ἀτενῶς τὸ δοχεῖον καὶ

διστέλλοντο, διστέλλοντο ὡσεὶ ἤθελον νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ, νὰ βολιδοσκοπήσωσι τὴν ἀπόφασιν τῆς Μοῖρας· ἡ ἀγωνιώδης προσδοκία ἀνόψου τὰς ὄφρυς τῆς πρὸς τὸ κέντρον τοῦ μετώπου, πτύσσουσα αὐτὸ διὰ ῥυτίδων· ἡ ἀναπνοὴ τῆς ἦτο βραδέα καὶ ἀσθενής· λησμονοῦσα ν' ἀναπνεύσῃ, ὡς συμβαίνει ὅταν ἔχωμεν σφοδρὰ τεταμένην τὴν προσοχὴν μας εἰς τι, ἀνεκουφίζετο ἀφῆνης διὰ βιαίας ἐκπνοῆς, ἐξ ἧς ἀνεπάλλετο τὸ ὠραῖόν τῆς στήθος, ὁμοιάζουσης πρὸς βαθὺν ἀναστεναγμὸν.

Καλότυχη ποὶ εἶν' ἡ νῆα, ποὶ ἔχει τὴν υἰεαί της  
Καὶ καρτερεῖ κ' ἕνα νῆο καρθῆ τῆν ἀγκαλιὰ της.

— Ἐνας σταυρὸς! εἶπε τὸ κοράσιον.

Ἡ Ἀννίκα ἀνετινάχθη· ἐγὼ ὤρμησα πρὸς τὸ δοχεῖον· οἱ ἄλλοι μᾶς παρετήρουν ἐκπληκτοὶ, ἀμυδρῶς μόνον ἐννοοῦντες ὁποῖον δράμα, φοβερὸν δράμα ζωῆς καὶ θανάτου διαδραματίζετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των.

Ἄν τὸ ῥιζικὸ τοῦ κλῆδονος ἀπεκάλει καλότυχην τὴν Ἀννίκαν καὶ ὑπισχνεῖτο εἰς αὐτὴν τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ γάμου, τὸ ὄνειρον τοῦ τρίμερου ἦτο ψευδές, ἄλλην θύραν ἔπρεπε νὰ κρούσῃ ὁ Χάρος!

Ὁ σταυρὸς ἦτο ὀστεινός, ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους γλύφουν οἱ καλόγηροι τοῦ Ἁγίου ὄρους, καὶ ἀνῆκεν εἰς εὐτραφή καὶ χυδαίαν γειτόνισσαν.

Ἐπέστρεψα εἰς τὴν θέσιν μου· ἀπαίσιον τι προαἰσθημα ἤρχισε νὰ σφίγγῃ τὴν καρδίαν μου· ἡ ὄχρότης τῆς Ἀννίκας ἐπετάθη·

Ἄπ' τῆ φωτιά τοῦ ἔρωτα ἔποια καὶ δὲν γειναίει  
Κι' ἂν γείνη καὶ καμιά φορά, πάλι σημαδὶ μένει.

Τὸ κοράσιον ἐξέβαλε τὸ δακτυλίδιον τῆς Ἀνθῆς.

— Μπᾶ! τῆ εἶπεν ἡ φιλομειδῆς γείτων τῆς γελῶσα. Σ' ἔκαψεν ὁ ἔρωτας, Ἀνθῆ;

— Ποῖος ἔξερει! ἀπήντησεν αὐτὴ σοβαρῶς, καὶ ἔστρεψε πάλιν τὸ ἀνήσυχον βλέμμα τῆς εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὑψηλὴ τις γερωντοκὴρ, δύσκαμπτον ἔχουσα τὸ παράστημα, ἐνδεδυμένη μετ' ἀξιώσεων νεότητος, φέρουσα ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ ῥόδιον χρώμα, ὅπερ πρὸ πολλοῦ εἶχε φύγῃ ἐκ τῆς μορφῆς τῆς. Ἐκαθήσετο πλησίον ἡμῶν, ὅπου ἔμενε κενὸν ἐν σκαμνίων. Ἦτο ὠχρὰ, ὀστεινῆς, μὲ μακρὰς λιποσάρκους χεῖρας, ὀφθαλμοὺς τῶν ὁποίων τὸ βλέμμα ἦτο σκληρὸν ὡς χάλυψ, ῥίνα γριπὴν, χεῖλη συσφιγμένα· οἱ μῦς τοῦ προσώπου αὐτῆς, ἐκ τῶν μακρῶν κατὰ μόνας διαλογισμῶν, διστήρουν ἐκφρασιν πεισματος καὶ κακεντρεχείας.

Ἡ Ἀνθῆ ἐμόρφασε ἅμα τὴν εἶδος· δὲν τὴν περιέμενε, οὐδὲ εἶχε συνεννοηθῆ μαζί της περὶ τῶν διστίχων· ἄλλως ἦτο ἱκανὴ νὰ πράξῃ τὸ ἐναντίον τοῦ ὅτι θὰ τὴν παρεκάλουν. Ἐμὲ, διὰ μιᾶς, ὀρμεμψύτως, τυφλὸν μίσος μὲ κατέλαβε κατὰ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, μίσος ἄγριον, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐνέπνεε τὴν βάρβαρον ἐπιθυμίαν νὰ ἐγερθῶ τῆς θέσεώς μου καὶ νὰ τὴν ἐκδιώξω τοῦ κήπου.

Ἡ Ἀννίκα ὅτε ἦλθεν ἡ σειρά τῆς, εἶπε διὰ τρεμούσης φωνῆς:

Ἐγὼ κ' ἂν παίξω κ' ἂν γελῶ καὶ δυὸ καρδιαὶς ἂν ἔχω.  
Ἡ μία παίξει καὶ γελᾷ κ' ἡ ἄλλη ἔξερει τί ἔχω!

— Ἡ ἀράδα σου τώρα, Φεβρωνία.

Καὶ ἡ γερωντοκὴρ, διὰ προσποιημένης φωνῆς, ταλαντεύουσα ἐπὶ τοῦ μακροῦ λαμοῦ τὴν κεφαλὴν τῆς εἶπε:

Ἐγὼ τῆς γῆς κορμὶ χρωσῶ, τοῦ Χάρου τὴν φυγὴ μου  
Πολλὰς μανάδας ἐκλάψαν, ἀς κλάψῃ κ' ἡ δική μου.

Καὶ ἐκ τοῦ βυθοῦ τοῦ δοχείου ἐξῆλθεν ὁ ἐκ μαργαροῦ σταυρὸς τῆς Ἀννίκας!

Ἡ ἐπακολουθήσασα σκηνὴ δὲν περιγράφεται. Ἀντὴν λαζαμεν ἀστραπιαῖον βλέμμα ὀδύνης μὲ τὴν Ἀνθήν καὶ ὠρμήσαμεν νὰ ὑποβαστάσωμεν τὴν Ἀννίκαν. Θανάσιμος ὠχρῆτης εἶχε διαχυθῆ ἐπὶ τῆς μορφῆς της. Ἀναρρίψασα εἰς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν, ἀπελπιστικῶς ἀνοίξασα τοὺς βραχίονας, ἐξέβαλλε γόους πνιγμένους εἰς τὸν λάρυγγά της, ἐσφάδαζε συγχιλονομένη ὑπὸ λυγμῶν ἀφώνων.

Ὡ! τί σπαρακτικὴ ἦτο ἡ ἐπιστροφή ἐκείνη εἰς τὸν οἶκον διὰ τῶν σχολιῶν ἀγυῶν, τὰς ὁποίας ἐπλήρου ἤδη τὸ λυγρὸς τῆς ἐσπέρας! Τὸ λυγρὸν σῶμα τῆς Ἀννίκας πῶς ἐκούραζε τοὺς βραχίονας μας, γένόμενον ἀφνης βαρῦ, ὡσεὶ ἦτο μὲλοβδος ἢ ἐν αὐτῷ ἀπελπισία! . . .

Ὁ Χάρος! πάλιν ὁ Χάρος! ἡ δυστυχὴς κέρη ἐβεβαιώθη πλέον ὅτι ἦτο ἀνεκκλήτως καταδεδικασμένη εἰς θάνατον! . . . Μετὰ τὴν πρώτην ἀπόφασιν τῆς ἡ Μοῖρα ἐξέδωκε καὶ δευτέραν. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι δὲν ἐψεύδετο τὸ ὄνειρον τοῦ τρίμερου! Τετέλεσται! Ἐχρεώσται τὸ κορμί της εἰς τὴν γῆν, ἐχρεώσται τὴν ψυχὴν της εἰς τὸν Χάρον, καὶ οἱ δανεισταὶ ἀκρήτουν νὰ πληρωθῶσιν! . . .

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐγκατέλιπε πλέον ἑαυτὴν ὀλοσχερῶς, ὡς παραδίδοται ὁ ναύτης μ' ἐκλελυμένους βραχίονας, μὲ στόμα πλήρες θαλάσσης, εἰς τ' ἄγρια κύματα, μόνην συναίσθησιν ἔχων, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐκείνην στιγμὴν, ὅτι εἶνε ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ πάντων, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ. του! . . .

Ἡδιαφόρει πλέον περὶ τοῦ κόσμου ἢ μόνη μέριμνά της συνεκεντρώθη εἰς τὴν ψυχὴν της. Ἐκέντα παραπετάσματα διὰ ν' ἀναρτηθῶσιν, ὡς συνειθίζουσιν ἐκεῖ, πρὸ τῶν εἰκόνων τῆς ἐκκλησίας. Ἐκάστην Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν ἐστελλεν ἄρτους καὶ ἁγιοκέρια εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ τὴν μνημονεύῃ ὁ παπᾶς· ἔκαινεν ἐλεημοσύνας διὰ ν' ἀκούῃ συχώρια.

Ἐἶχε φορέση μαῦρα, οἰονεὶ φέρουσα τὸ πένθος τοῦ ἰδίου της θανάτου· τὸ πένθος ἐπηύξανεν ἢ μακρῶς μέλαινα κόμη της, ἥτις, ἀντὶ νὰ λυεταὶ ὑπὸ φρισόντων ἐξ ἔρωτος δακτύλων, ἐκάλυπτεν αὐτὴν ὡς μέλας πέπλος, τώρα ὅτε ἀφινεν αὐτὴν χυτῆν.

Ἐκλειδάνετε εἰς τὸ δωμάτιόν της· καὶ ἐκάθητο μόνη, ὄρας ὀλοκλήρους, ἀνευ λύχνου ἢ ταλαίπωρος μήτηρ της, ἢ Ἀνθῆ, τὴν παρεκάλουν, μ' ἐκφράσεις περιπαθεστάτας, ν' ἀνοίξῃ. Καὶ ὅτε ἤκουον τοὺς ὀλολυγμούς της, τοὺς ὁποίους ἐξέχυνεν ἐν τῇ σκοτίᾳ, παρεδίδοντο εἰς παραφορὰν ὀδύνης, συμπλέκουσαι τὰς χεῖρας, ἀποσπῶσαι αὐτὰς βιαίως, ἀνοίγουσαι τοὺς βραχίονας, καὶ πλήττουσαι ἀπελπιστικῶς διὰ τῶν παλαμῶν τὰ γόνατα.

Μόνος ὁ κύρ Σῆμος ἐφαίνετο ἀτάραχος. Ἄλλ' ὁ ἀνθρώπος οὗτος, παρ' ὅτι ἡ φυσικὴ ζωὴ ἀπεκοίμιζε τὴν ἠθικὴν, τοῦ ὁποίου τὸ πνεῦμα, καὶ κατ' αὐτὰς τὰς στιγμὰς τῆς ἀναπαύσεως μετὰ τὸν βαρὺν μύχθον τῆς ἡμέρας, ἔτρεχεν εἰς τοὺς ἄγρους καὶ εἰς τὸ πέλαγος, εἰς τὰς θημωνίας τῶν σταχυῶν, καὶ εἰς τὴν κλαδευομένην ἄμπελον, καὶ εἰς τὰ κεραμουργεῖα του, καὶ εἰς τὰ πλοῖά του τ' ἀποπλέοντα, καὶ εἰς τὰ πλοῖά του τὰ ἐρχόμενα, καὶ εἰς τὰ ποιμνία του, καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας του, καὶ εἰς τοὺς λογαριασμούς του, ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ὁ ἀπὼν ἐκ τῆς οἰκίας καὶ ὅτε ἦτο ἐν αὐτῇ, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἀενάως ἐν δράσει πνεῦμα δὲν προσεφύετο ἢ ἠθικὴ λύπη, ὡς εἰς τὸν ἀκαταπαύστως κινούμενον τροχὸν δὲν προσφύεται ἢ σιωπία, ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος, ὁ ἐξωτερικῶς ἄπονος, ὡς μοὶ τὸν εἶχε χαρακτηρίσῃ ἡ κέρη του, ἡμέραν τινά, καθ' ἣν ἡμεθα μόνοι, μοὶ εἶπε μετὰ τόνου ἀποδαρύνσεως τὸν ὅποιον οὐδέποτε θὰ λησμονήσω:

— Δὲν εἶμαι τίποτε! τίποτε!

Ἐγὼ τὸν παρετήρουν ἐκπληκτος, μὴ ἐνοοῶν.

— Θαρροῦσα πῶς ἦρουν κατὰ τι, ἐξηκολούθησε, γιατί ἔβλεπα νᾶνε ἔστην προσταγῇ μου τόσο ἀνθρώποι, στεργὰ καὶ θάλασσα. Τύχη! τί θὰ πῆ τύχη; ἔλεγα· ἡ τύχη εἶνε ξένη θέλησι γιὰ κείνους ποῦ δὲν ἔχουν δική τους. Ἐγὼ κάνω πάντα ὅ,τι θέλω· φυλάγω τὸ βιὸ πάχω, κ' ἀποκτῶ κάθε μέρα κ' ἄλλο. Τὸ εἶχα πάρη ἀπάνω μου! . . . Καὶ τώρα . . . τώρα μοῦ φεύγει μέσα ἀπὸ τὰ χέρια μου ἡ κέρη μου, ἡ Ἀννίκα μου, καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὴν κρατήσω! Ἀ! εἶμαι τίποτε! τίποτε! τίποτε! . . .

Καὶ ὑπὸ τὴν βιαίαν κίνησιν τῆς χειρὸς, ἥτις ἐξέφραζεν ἀγανάκτησιν, καὶ ὑπὸ τὸν τόνον ἐκείνον τῆς περιφρονήσεως, ὃν ἀπηύθουε πρὸς ἑαυτὸν ὁ ἰσχυρὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ, ἐμάντευον τὴν φοβερὰν ἀπελπισίαν, ἥτις κατεβίβρωσκε τὴν καρδίαν του. Ὁ δυστυχὴς κύρ Σῆμος! τί τὰ ἤθελε τώρα τὰ πλοῖά του, καὶ τὰ ποιμνία του, καὶ τὰς γαίας του καὶ τὰς λίρας του ἀφ' οὗ ἔχανε τὴν Ἀννίκαν του! . . .

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἀνεχώρησα.

### Η'.

Τὸν ἐπόμενον Σεπτέμβριον ἐρχόμενος εἰς Ἀθήνας, διήλθον τῆς κοινοπόλεως διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ προσήγγιζεν εἰς αὐτὴν, ἀπὸ τινων μηνῶν. Μαθὼν ὅτι ἐμελλε νὰ μείνη ὄρας τινὰς ἐκεῖ, ὅπως παραλάβῃ φορτίον οἴνου καὶ κουκουλίων, ἀπέβην εἰς τὴν ξηρὰν.

Ἦτο πρωὶ καὶ εἶρον τὸν κύρ Σῆμον ἐν τῷ καφενεῖῳ καπνίζοντα τὸν ναργιλὲν του· ἐφόρει μελαιναν ἐνδυμασίαν, καὶ χιτῶνα ἐπι μέλανα, ὁ δὲ πῖλος αὐτοῦ ὄλος ἐκαλύπτετο ὑπὸ μέλανος τουλίου· εἶχεν ἀφήσῃ τὸ γένειόν του, ὅπερ μὲ τὰ φερὸν του χρῶμα μετεδίδεν ἐκφρασιν ἐσχάτης κοπώσεως εἰς τὴν ἰσχυρανθείσαν μορφήν του.

Μοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα ἐν συγῆ.

— Τῶμαδες; μοὶ εἶπε δι' ἀσθενοῦς φωνῆς.

— Ζωὴ σὲ λόγου σας! ἀπήντησα μὲ ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὁ ἀτυχὴς γέρον ἐξέβαλε τὸ εὐρὺ μαῦρον μανδήλιόν του καὶ ἀπέραξε δύο δάκρυα.

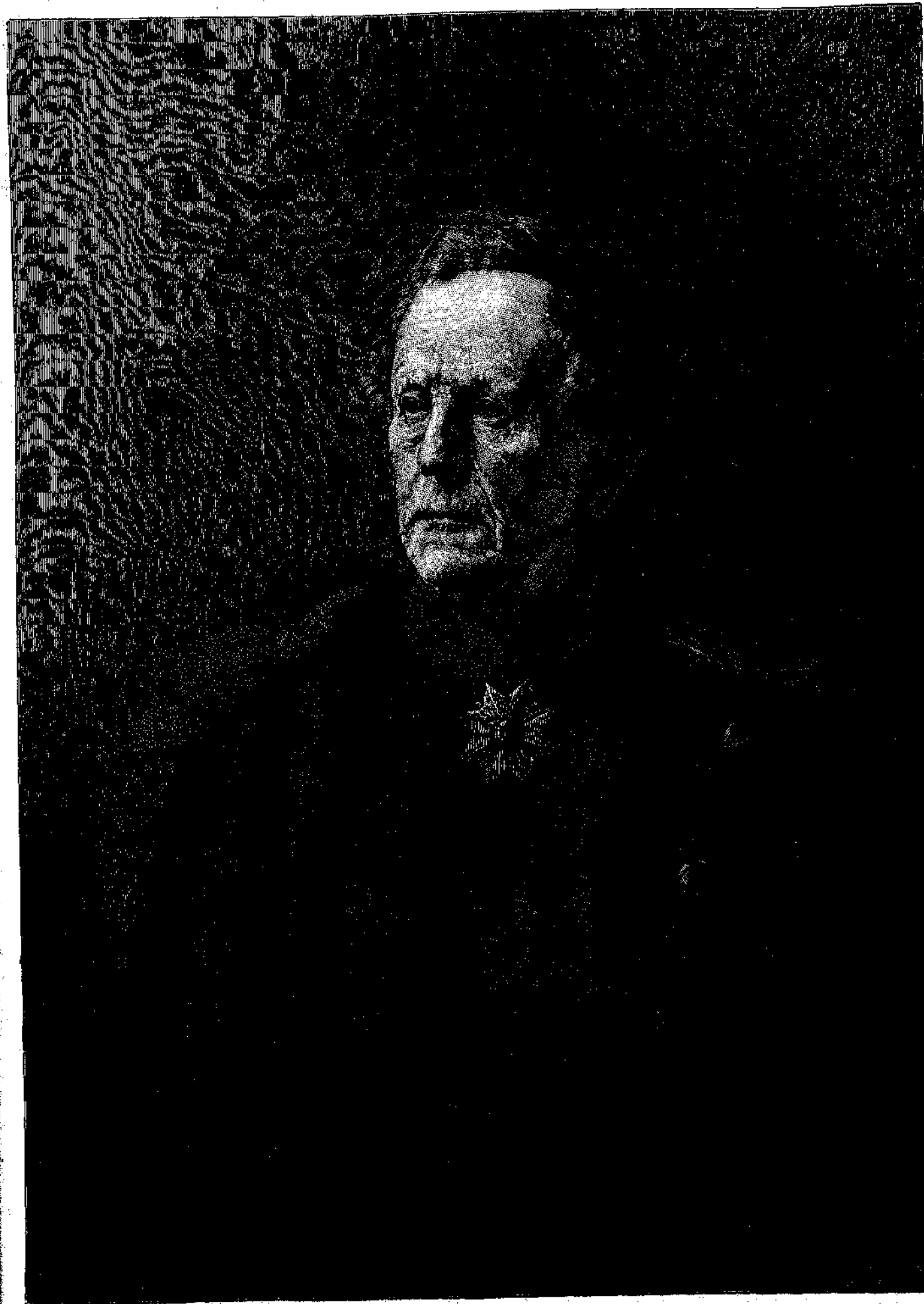
Ὅτε ἀνέβην ἐπάνω εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ θεία μου καὶ ἡ Ἀνθῆ ὠρμησαν καὶ μ' ἐνηγκαλίσθησαν γοερῶς ὀλοφυρόμεναι, σπασμωδικῶς σφίγγουσαι με. Πῶς ἀναμνησκει προσφιλεῖ νεκρὸν ἢ θεὰ προσώπου συνδεομένου πως μετ' αὐτοῦ! Ἐθρήνουν μὲ ἀνανεωθεῖσαν λύπην τὴν δυστυχῆ Ἀννίκαν . . .

— Τὴ χάσαμε! τὴ χάσαμε! ὠλόλυζεν ἀλλόφρων ἡ θεία μου.

Ἀμφότεραι ἐφόρου πένθος, ἀλλ' οὐχὶ τὸ φιλάρεσκον ἐκεῖνο πένθος τῶν πόλεων, τὸ μεριμνῶν καὶ περὶ κομψότητος, ἐφόρου πένθος σκαῖόν, μαρτυροῦν τελείαν ἐγκατάλειψιν ἑαυτῶν, ἄγριον πένθος καὶ ἀπελπι.

Ἡ θεία μου, μὲ ὀφθαλμούς ἐρυθρούς ἐκ δακρύων, πνιγομένη ὑπὸ λυγμῶν μοὶ εἶπε:

— Τὸ γραφτὸ δὲν ξεγράφεται, παιδί μου. Μᾶς ἔλεγες πῶς ἦταν φέμμα. Νά, ποῦ βγήκε ἀλήθεια· ἀν ἦταν φέμμα τὸ ὄνειρο τοῦ τρίμερου καὶ ὁ κλήδονας, δὲν θὰ τὰ πίστευε τόσοσ κόσμος ἀπὸ παπτοῦ ὡς ἀγγόνι, ἀπ' τα παλῆα τὰ χρῶνιά ἴσα μὲ τὰ δικά μας . . . Τὸ γραφτὸ δὲν ξεγράφεται . . . Ἡ καυμένη ἡ Ἀννίκα μου . . . ἦταν πάντα λυπημένο τὸ κορμί μου, πάντα χλωμὸ καὶ μαραμμένο. Μία μέρα μοῦ λέγει: Μητέρα! δὲν εἶμαι καθόλου καλά, κ' ἔπεσε ἔστο στρῶμα. Ἦρθε ὁ γιαιτρός καὶ μᾶς εἶπε πῶς ἦταν



Ο ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΜΟΛΤΚΕ.



τύπος. Ἡ ζέστη τὴν ἔφηνε νύχτα μέρα. Δὲν γινώριζε κανέναν, οὔτε μένα τὴ μανοῦλα τῆς . . . Παραμιλοῦσε, τὸ παιδάκι μου, κ' ὄλο μὲ τὸ Χάρο εἶχε νὰ κάμῃ. Μὲς ἔς τὴ ζάλη τῆς τὸν ἐβλεπε πῶς ἤρχονταν νὰ τὴν ἀρπάξῃ, καὶ πάλευε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια του. Καὶ μὲς ἔστὸ στρώμα δέρνονταν, σπαρταροῦσε σὰν νάνοιθε τὸ γόνατο τοῦ Χάρου πάνω ἔστὸ στήθια τῆς, κ' ἔπλεε ἔστὸν ἰδρωτά, κ' ἐφώναζε λαχανιασμένη, μὲ ἀγῶνα. Ἄσε με! Ἄσε με! Καὶ μὲ μιὰς τινάζονταν πάνω ἄγρια, ἀντρεωμένη, καὶ τὸν ξέσχιζε μὲ τὰ νύχια τῆς, καὶ τὸν ξέσχιζε μὲ τὰ δόντια τῆς, καὶ τοῦ φώναζε: Φύγε! Φύγε! Κ' ἐμᾶς οὔτε μᾶς ἐβλεπε μὲ τ' ἀνοικτὰ τὰ μάτια τῆς, οὔτε μᾶς ἄκουε, σὰν νὰ ζοῦσε πλεῖα σ' ἄλλον κόσμο κ' ὄχι ἔστὸν δικό μας . . . Μιὰ νύχτα ποῦ εἶχε πολλή, πολλή ζάλη ἔπιασε τὸ κεφάλι τῆς μὲ τὰ δύο τῆς χέρια κ' ἔβανε μὲ πόνου τὰ ξεφωνιτά: Πονῶ! πονῶ! μὴ μὲ τραβᾶς ἔτσι ἀπ' τὰ μαλλιά! Τὸ πρῶτ' ὁ γιατρός διάταξε νὰ τῆς κόψωμε τὰ μαλλιά γιὰ νὰ τῆς βάνωμε πάγο ἔστὸ κεφάλι· καὶ τὸ φαλίδι τ' ἀλύπητο ἔκοψε ταῖς ὀλόμαυραις καὶ βαρεῖαις πλεξούδαις! . . . Τὴν ἄλλη μέρα, ἅμα ἔπεσε ἡ θέρμη καὶ καθάρισε τὸ μάτι τῆς, καὶ βρέθηκε πάλι ἔστὸ δικό μας κόσμο, ἔβαλε τὸ χέρι τῆς ἔστὸ κεφάλι τῆς καὶ δὲν βρήκε τὰ μαλλιάκα τῆς! . . . Καὶ εἶπε μὲ φωνὴ βγαλμένη μέσα ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια τῆς:

— Μοῦ τὰ ξεριζώσες ὁ ἄπονος!

Ἰότερ' ἀπὸ λίγαις μέραις, ξεφύχῃσε σὰν πουλάκι ἔστὴν ἀγκαλιά μου! . . .

Τὴν κατέλαβε νέα κρίσις δακρύων, καὶ ἐκόπτετο, ἔτιλλε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς, ἐπληττε τὸ στήθος ἐν παροξυσμῷ πόνου, ἀπολοφυρομένη:

— Ἀννίκα μου! ψυχὴ μου! φῶς μου! παρηγοριά μου!

πῶς νὰ τὸν βαστάζω τὸν καῦμό σου!

Πρὸ τῆς ἀδαμάστου δ' ἐκείνης μητρικῆς ὀδύνης ἀνεμνήσθη ἄφνης τῆς ἀπαισίου προφητείας τοῦ κλήδονος:

Πολλαῖς μανάδαις ἔλαψαν, ἄς κλάψῃ κ' ἡ δική μου! . .

— Αὔριο τῆς κάνομε μνημόσυνο, μοὶ εἶπε μετὰ μικρὸν ἡ Ἀνθή.

Πραγματικῶς, κάτω εἰς τὸ κελλάρι ἡτοίμαζον τὰ κόλλυβα. Μία γραῖα, καλλιτέχνις τοῦ θανάτου, διεκύσκει εὐρὸν δίσκον βρασμένου οἴτου, ἐπὶ τῆς καμπύλης αὐτοῦ ἐπιφανείας ἐπιπάσσοις κόνιν ζαϊκάρεως· διὰ κόνεως κανέλλας ἐζωγράφει δένδρα, ποιήματα φαντασιώδη, παρενθέτουσα ὡς κοσμήματα πυρῆνας ἀμυγδάλων, σταφίδας, ζαχαρωτά. Ἐν τῷ μέσῳ ἐν ἄτεχρον Α καὶ Σ ἐνεθύμιζεν ὅτι τὰ κόλλυβα ἦσαν τῆς Ἀννίκας Σίμου! . . .

Τὴν ἐπαύριον θὰ ἐγίνετο τὸ μνημόσυνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, θὰ διεμοιράζοντο κηρία καὶ τεμάχια ἄρτου εἰς τὸ πλῆθος, καὶ εἶτα ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ θὰ ἐγίνετο ἡ διανομὴ τῶν κολλύβων. ὑπὸ τοῦ κράχτου τῆς ἐκκλησίας, ἐν

μέσῳ συνωστισμοῦ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ τῶν κραυγῶν τῶν παιδιῶν παλαιόντων ποῖον νὰ πρωτοπάρῃ.

Τὸ ἀτμόπλοιο ἐξηκολούθει πυρετωδῶς τὴν φόρτωσίν του· ὁ καιρὸς ἐπέσπευδε· δὲν ἤθελον ν' ἀπέλθω χωρὶς ν' ἀποχαρηθῶ τὴν πτωχὴν Ἀννίκαν· διηυθύνθη ἐν τὴν κατοικίαν τῆς, παρὰ τοὺς ἀνεμομύλους, εἰς τὸν λευκὸν ἐκείνον περιβόλον, τὸν ὁποῖον ἐβλεπε μετὰ τύσης μελαγχολίας διὰ τοῦ παραθύρου, τὴν πρώτην φοράν καθ' ἣν τὴν εἶδον, εἰς τὴν τράπεζαν. Ἀραιὰ τινὰ δένδρα ἔρριπτον τὴν σκιάν των ἐπὶ τῶν νεκρῶν. Οὐδὲν μαρμάρινον μνημεῖον ἐν τῷ νεκροταφείῳ, οὐδεμία ἐπιγραφή· σειρὰ ἕβων χόματος· νεκροθάλασσα γῆς μὲ ὑψωμένα κύματα. Καὶ πρὸς τί νὰ χαρίζουν ἐπιγραφάς; Δὲν φοβοῦνται ἐκεῖ νὰ χάσουν τοὺς νεκροὺς των ἐντὸς τοῦ πλῆθους, τοὺς ἀναγνωρίζουν καὶ ἀνευ σημείων! . . . Ὁ τάφος τῆς Ἀννίκας ἦτο ὑπὸ μίαν κυπάρισσον· ἐντὸς ξυλίνου οἴκιου τεθειμένου πρὸς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς τῆς νεκρᾶς, ἔκαιε κανδήλα· πλησίον ἐκείτο πῆλινον θυρικτῆριον μὲ ἐσβεσμένους ἀνθρακας. Δὲν συνείδιζον εἰς τὴν κομῆσιν ν' ἀποθέτωσιν ἄνθη ἐπὶ τῶν τάφων, ἀλλ' ἐγὼ διερχόμενος πρὸ ἐνὸς κήπου, ἔρριψα ἐν ἀργυροῦν νόμισμα εἰς τὸν κηπουρὸν, ὅστις συνέλεξεν ὅσα εἶχε. Ἔλαβα μίαν ἀγκάλην δροσερῶν καὶ εὐωδῶν ἀνθέων καὶ τὰ ἐσκόρπισα ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ἀννίκας. Φεῦ! Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ μνήματός τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ ἴδῃ μὲ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς τῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ πλέξῃ εἰς τὴν μαύρην κόμην τῆς, ὅπως πέρσει, παρὰ τὸ ρυάκιον τοῦ νερομύλου! . . .

Ὁ ὄξυς συριγμός τοῦ ἀτμοπλοίου μὲ ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς ἐκ τῆς πραγματικότητος ἐκείνης τοῦ θανάτου.

Ἄφ' οὗ παρέλθωσιν ἄλλα δύο ἔτη θὰ μεταβάλλῃ κατοικίαν· ἐκ τοῦ τάφου ἐκείνου τὰ ὀστά τῆς θὰ μετενεχθῶσιν εἰς τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὀστεοφυλάκιον, ὅπου ἐντὸς μικρῶν σάκιων ἀνητημένων ἀπὸ καρφίων, συναντῶνται γενεαὶ αἰώνων ὄλων, ἀποτελοῦσαι πόλιν νεκρῶν ἐντὸς τῶν ζώντων· ὅτε εἰσῆλθον ἐκεῖ, πρὸ ἐνὸς ἔτους, μοὶ εἶχε φανῆ ὅτι ἐν μέσῳ τῆς εὐρωτιώσης ἀτμοσφαιρας ἦκουον σύγκεχυμένον θόρυβον φωνῶν, γελωτῶν, λυγμῶν, φιλημάτων, βόγγων ἀγωνίας, ἐσβεσμένην ἠχὴ ἀπομεμακρυσμένης τινὸς ζωῆς.

Ἐγὼ νὰ ἴδω τα κόκκαλα τῆς Ἀννίκας;

Οὐδέποτε πλέον ἐπέστρεψα ἐκεῖ.

Θ.

Αὐτὴν τὴν ἀνάμνησιν ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν μνήμην τοῦ φίλου μου ἡ λέξις κλήδων. Καὶ μοὶ τὴν διηγῆθη συγκεκνημένος, ἐν ᾧ πρὸ ἡμῶν ὑφούτο ὁ Λυκαβητός, ὄγκος κατὰμαυρος ἦδη, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς του, ἐφαίνοντο λάμποντα, ὑψηλά, ἐν τῇ νυκτί, τὰ παράθυρα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἐν Ἀθήναις. Ἰούλιος, 1887.

## ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ.

Δημοσιεύοντες σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου τῆς Γερμανίας στρατάρχου, οὐχὶ ἄσκοπον θεωροῦμεν διὰ συντόμων ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας ἱστορίας παραδειγματῶν νὰ χαρακτῆρισωμε τοὺς διαπρέψαντας ἐν τῇ πολεμικῇ τέχνῃ ἀνδρας καὶ νὰ σκιαγραφήσωμε τὰς ιδιότητας, αἰτινες περικομροῦσι τοὺς ἔχοντας τοιοῦτο μέλλον.

Ὁμιλοῦντες περὶ στρατηγῶν, ἀποδίδομεν εἰς αὐτοὺς συν-

ἦθος πολεμικὴν μεγαλοφυῖαν, χωρὶς καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ ἔχωμεν σαφῆ ἔννοιαν περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως ταύτης. Ὑπὸ ταύτην θὰ ἠδύναμεθα μᾶλλον νὰ ἐνοήσωμεν τὴν ταχεῖαν ἀντίληψιν καὶ τὴν ἰκανότητα τῆς συγχρόνου ἐπισκοπήσεως μυρίων ζητημάτων ἐν τῷ συνόλῳ καὶ ἐν ταῖς λεπτομερείαις των. Ἄλλ' ἡ πολυτιμὸς αὐτὴ ἰδιότης δὲν ἀποτελεῖ πᾶν, οὐτινος ἔχει ἀνάγκην στρατηγικός ἀνὴρ πρώτης τάξεως.

Δι' αὐτῆς ἦσαν ὑπὸ τῆς φύσεως πεπρωτισμένοι ὁ Θεμιστοκλής, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Φίλιππος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Γουσταῦος Ἀδόλφος, ὁ Φρειδερίκος καὶ ὁ Ναπολέων, ἀλλ' ὑπῆρξαν καὶ στρατηγοὶ, στεροῦμενοι τῆς ἀρετῆς ταύτης καὶ ὅμως κατορθώσαντες καὶ ἀνευ αὐτῆς νὰ γίνωσι μεγάλοι, ὡς ὁ Τουρῆνας, ὁ Εὐγένιος, ὁ Οὐέλλικτων καὶ ἄλλοι. Διὰ τοῦτο σκοπιώτερον εἶνε ἀντὶ νὰ πραγματευθῶμεν ἐν γένει τὴν στρατηγικὴν μεγαλοφυῖαν, ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὰς διαφορὰς ιδιότητος, αἰτινες χαρακτηρίζουσι τοῖς μεγάλους στρατηγούς.

Πρώτη πασῶν εἶνε ἡ κρίσις. Ἐν τούτοις εἰς πολλοὺς διασήμους ἀνδρας παρετηρήθη κλίσις τις καὶ πεποίθησις ἐπὶ τὸ πεπρωμένον. Ὁ Καῖσαρ ἀφηγεῖται πῶς ἐσώθη ὁ στόλος τοῦ Καλήνου μόνον διὰ τῆς ἐγκαίρου ἀφίξεως τῶν ἐπιστολῶν του καὶ προσθέτει: „οὕτω ἡ σωτηρία ὄλου τοῦ στρατοῦ ἐξηρτάτο ἀπὸ μιᾶς μόνον στιγμῆς καὶ μιᾶς λίαν εὐτυχοῦς περιστάσεως“. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου ἀναγινώσκωμεν τὸ ῥήτον, ὅτι: „ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου κρέματα συχναῖς ἀπὸ μιᾶς λεπτῆς τριχός, ἐκ μικροῦ δὲ τινος περιστατικοῦ ἐξαρτᾶται ἡ νίκη ἢ ἡ ἤττα“. Ὁ Ναπολέων ἔγραψε τῇ 7. Ὀκτωβρίου 1796, ὅτι „πάντα τὰ μεγάλα συμβεβηκότα κρέμανται ἀπὸ μιᾶς τριχός. Εἰς τὰς σοβαρωτάτας περιστάσεις εἶδον ὅτι μηδαμινόν τι ἐπεισόδιον ἔκρινε περὶ τῶν μεγάλων γεγονότων“.

Ἄλλα τὸ αἰσθημα τοῦτο τῆς ἀδυναμίας τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως δὲν ἀπογοητεύει τοὺς ἱκανοὺς στρατηλάτας, ἀπ' ἐναντίας πείθει αὐτούς, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις φέρει περὶ ἑαυτὴν τινὰ εὐθύνην καὶ ποδηγετεῖται συχναῖς ὑπὸ σειρᾶς προηγουμένων αἰτιῶν, ἀνεξαρτήτων ἀπὸ τῆς ἰδίας θελήσεως. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ λεγόμενα περὶ τῆς „ἐν πολέμῳ τύχης“. Πλείστα ὅσα τυχαῖα περιστατικά, τα ὅποια οὔτε δημιουργεῖ οὔτε δεσπόζει ὁ ἀνθρώπος, διαδραματίζουσιν ἐν πολέμῳ σπουδαιότατον πρόσωπον. Ἄλλα μόνον αἱ μικραὶ ψυχὰί τρέφουσι πρὸς αὐτὰ ἀπόλυτον πίστιν καὶ ἐξαρτῶσι τὰ πάντα ἐξ αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο ἡ περισκεψις εἶνε ἡ δευτέρα σπουδαία ἀρετὴ τῶν μεγάλων στρατηγῶν, συνηνωμένη ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς εὐτολμίας. Ὁ Ἀρριανὸς λέγει περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτι παρ' ὅλην τὴν τόλμην του προσηλάσσετο πάντοτε κατὰ πάσης ἐνέδρας. Ὁ δὲ Πολύβιος περὶ τοῦ Ἀννίβου, ὅτι μετὰ πολλῆς περισκεψέως προπαρεσκεύασε τὴν διὰ τῶν Ἄλπεων κάθοδον, ἐξήτασε τὴν χώραν, προσηλάσσετο εἰς ἑαυτὸν τοὺς λαοὺς, προσελαβε πιστοὺς ἀγγέλους καὶ οὕτω ἐπεχείρησε τὴν κατὰ τῆς Ρώμης ἐκστρατεῖαν. Ὁμοίως καὶ ὁ Σκηπίων πάντοτε εἶχεν ὁδηγὸν τὴν φρόνησιν καὶ τὴν περίσκεψιν, ὅπως καὶ ὁ Καῖσαρ, ὅστις πολλὰκις χάριν μεζονος ἀσφαλείας ἀνέβαλλε μάχην, ἔν ἦτο βέβαιος ὅτι ἠθελε κερδήσει.

Ἡ παράβολος τόλμη, ἡ χλευάζουσα πᾶν προφυλακτικὸν

μέτρον καὶ βίβουκινδύνως ἐπιδώκουσα μόνον τὸν σκοπὸν τῆς εἶνε κόσμημα τῆς νεανικῆς φαντασίας τῶν ἡρώων τῆς. Ἄλλ' αὐτὴ ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ σπανίως φέρει εἰς τὸν σκοπὸν, μᾶλλον δὲ εἰς τὴν καταστροφὴν. Πᾶν καλὸν ἀποτέλεσμα πρέπει μετ' ἐπιμελείας νὰ προπαρεσκευασθῇ. Τὸ λόγιον τοῦ Γαμβέττα: „Les sacés ne s'improvisent pas“ ὀφείλουσι νὰ ἐντυπώσωσιν εἰς τὴν μνήμην των πάντες οἱ στρατιωτικοὶ ἄνδρες, εἰς οὓς παράδειγμα ἀβουλίας καὶ ἀσυνέτου τόλμης πρόκειται ὁ „ἦρωας τοῦ βορρᾶ“, Κάρολος ὁ ΙΒ' τῆς Σουηδίας.

Τὸ ὄλον ἐχαρακτήρισεν ὁ Ξενοφῶν ὡς τὴν πρώτην ἀρετὴν παντὸς ἀγαθοῦ στρατηγῶ. Καὶ ὁ Φολᾶρ, ὁ διάσημος γάλλος συγγραφεὺς στρατιωτικῶν βιβλίων καὶ μεταφραστῆς τοῦ Πολυβίου, πάντα στρατηγῶν ἄδολον ὀνομάζει πτωχὸν στρατηγόν. Γνωστὸν εἶνε πόσον οἱ ἀρχαῖοι, Ἕλληνές τε καὶ Ῥωμαῖοι, ἐξεθέαζον τοὺς δούλους τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Ἀλκιβιάδου, τοῦ Ἐπαμεινώνδου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Μαρίου καὶ τοῦ Καίσαρος.

Λαμπρὸν παράδειγμα γυλοδοξίας παρέχει εἰς τοὺς ἀνδρας τοῦ πολέμου ὁ μέγας Φρειδερίκος. „Ἡ ἀληθὴς ἀξία τοῦ καλοῦ ἡγεμόνος συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀγαπᾶ τὴν πατρίδα του καὶ τὴν δόξαν· λέγω δὲ δόξαν, διότι ὁ πόθος, ὃν ἔχουσιν οἱ ἀνθρωποὶ πρὸς ἀπόκτησιν καλῆς ὑπολήψεως καὶ φήμης, εἶνε ἡ ἀληθὴς βᾶσις τῶν ἡρωϊκῶν πράξεων. Εἶνε τὸ νεῦρον τῆς ψυχῆς, τὸ ὁποῖον ἀγεῖ αὐτὴν εἰς ἐπιπολεῖς, ἀναγκαίας καὶ ἀξιεπαίνους ἐπιχειρήσεις.“ Ὁ Φρειδερίκος, ὅπως καὶ ὁ Ναπολέων, αἰετοπεροσπεύθει νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατηγούς καὶ ἀξιωματικούς τὴν φιλοδοξίαν. Ὅπόσον δὲ αὐτὸς ἐνεφορεῖτο ὑπ' αὐτῆς καταδικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς λέξεων: Εἶμαι ὑπερήφανος, ὅτι μᾶλλον παντὸς ἄλλου ἐγὼ εἰργάσθην πρὸς δόξαν τοῦ οἴκου μου καὶ ὅτι διεδραμάτισα μέγα πρόσωπον μετὰ τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ νὰ διατηρηθῶ δὲ συγχρόνως ἐγὼ, εἶνε ἀτομικόν τι καθήκον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκπληρώσω δαπάνῃ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ζωῆς μου. Οὐδὲν ἄλλο ἔχω νὰ πράξω, παρὰ ν' ἀγωνισθῶ ὑπὲρ τῆς δυνάμεώς μου, ἢ νὰ πέσω μετ' αὐτῆς καὶ μετ' ἐμοῦ τὸ πρῶσιον κράτος“. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ Φρειδερίκος τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ ἰλιὰς τοῦ Ὁμήρου συνάδευεν αὐτὸν πανταχοῦ, ἡ φιλοδοξία δὲ ἐθῆκεν εἰς κίνησιν ὄλας τὰς δυνάμεις τοῦ ἥρωος τούτου.

Ἡ ἐλπίς, ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ γενναϊότης εἶνε ἀπαραίτητοι συνοδοὶ τῶν ἡρώων, δι' ὧν ἐνθαρρύνονται καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς στρατοὶ. „Ὁ Κρομβέλλος ἦτο μέγας καὶ δυνατὸς ἀνὴρ ἐν τοῖς κινδύνοις τοῦ πολέμου καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν· ἡ ἐλπίς ἐφώτιζεν αὐτὸν μακρόθεν ὡς στήλη πυρός“. Ἡ ἐλπίς καὶ ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ πεποίθησις εἰς τὴν νίκην ἐνισχύουσι τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, τὸ ἀναγκαῖον τοῦτο προεὶν παντὸς ἥρωος.

## ΟΙ „ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΣΤΑΙ“ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ.

(μετὰ εἰκόνας.)

Εἰς τὸν κόσμον τῶν πτερωτῶν οἱ στραγγαλισταὶ καταλαμβάνουσι μέσην τινὰ θέσιν μετὰ τῶν φιδικῶν καὶ τῶν ἀρπακτικῶν πτηνῶν. Περὶ τῆς συγγενείας των πρὸς τὰ τελευταῖα μαρτυρεῖ ἐκφανῶς ἡ ὁμοιότης τοῦ σχήματος τοῦ βύγγου „πρὸ πάντων δὲ ἡ ἐλαφρὰ καμῆ εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀνω σιαγόνης καὶ ἡ κλίσις τοῦ νὰ ἐπιχειρῶσι πᾶσαν ἀρπα-

γὴν διὰ τοῦ ἐνὸς ποδός, δι' οὗ καὶ κατασπαράσσοι συνήθως τὴν λείαν των. Ἄλλ' οἱ στραγγαλισταὶ, ὑποδιαίρουμένοι εἰς διάφορα γένη καὶ εἶδη, δεικνύουσι συμφώνως πρὸς ταῦτα διάφορον καὶ τὴν ἀρπακτικὴν αὐτῶν ὁρμήν. Οἱ μεγαλύτεροι εἶνε θυμοειδέστεροι καὶ ἀγριώτεροι, μεταρσοῦνται εἰς τὰ ὕψη, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἀρπακτικὰ ὄρνεα, καὶ ἐκ

των άνω βιαιώς και εξαπίνης επιπίπτουσι κατά των άμυρμένων και μηδέν προαιθανομένων ζώων. Ιστανται δέ ως οι Ιερακες, ορβιοι εις τον άερα, συχνάκις κινούντες τας αναπεπταμένας πτερυγίας των και εις βραχείας αποστάσεις μεταβάλλουσι διηκεώς τας ενέδρας των. Θηρεύουσι δ' εκ περιτροπής μύς, μικρά έρπετα και άμφίβια, έντομα, τον δε χειμώνα επιτίθενται και κατά πτηνών μικρών μέχρι του κοσσοφου, τα όποια δολίως άγρεύουσιν εν καιρώ φύχους δριμέος και χιόνος πυκνής.

Άλλ' εκτός των άγρίων τούτων θηρευτών άνήκουσιν εις την τάξιν ταύτην και άλλα μικρότερα πτηνά, εξ ών το μάλλον αξιοπερίεργον εινε το λεγόμενον *εντρακτινός Ιεραξ* (*Lanius collurio*), διώκων κατά προτίμησιν τους κανθάρους και άλλα έντομα, ουχι σπανίως δ' επιτίθεμενος και κατά των σκουρών, τας όποιας διατρύπεί δια του όξέος ράμφους του. Τους μικρούς κανθάρους και τα έντομα δεν συλλαμβάνει πρώτον δια του ποδός, αλλά καταβροχθίζει αυτά άμέσως. Συνηθέστατα δέ επιπίπτει κατά της επι του εδάφους λείας, καθιπτάμενος εκ των κλάδων των θάμνων και

των δένδρων. Όταν ο ουρανός ηνε αιθριος και ο ήλιος εκπέμπει τας θερμάς του ακτίνας προς την γην θηρεύει και τα ιπτάμενα μικρά έντομα, τα όποια δύναται να διαπρήνι εξ αποστάσεως τεσσαράκοντα έως πενήτηκοντα βηματών. Σπανίως επιτίθεται κατά των μυών, προτιμά δ' αντ' αυτών τους νεοσσούς μικρών πτηνών, τους όποιους αρπάζει εκ των νεοσσιών, η των όποιων ίγνηλατεί την έστίαν, άμα ως αρχίσωσι να ιπτανται. Οδηγούμενος υπό της ανεπτυγμένης όπτικής και ακουστικής του δυνάμεως ανακαλύπτει τους δια μέγαλον κραυγών ζητούντας τροφήν μικρούς νεοσσούς και άμα εύρη αυτούς, δυσκόλως δύναται να τραπή εις φυγήν υπό των εξηγηρωμένων γονέων των άσπλων και αδυνάτων πτηναρίων. Η ήμετέρα εικών παριστάνει τοιαύτην τινά σηνήν, πλησίον της φωλεάς υπολαίδος. Ο πατήρ και η μήτηρ των μικρών ιστανται άπέναντι του έχθρου και δια του προτεταμένου αυτών ράμφους προκαλοϋσιν αυτόν ν' άφιση το τέκνον των, το όποιον συνελαβε δια του ποδός του και άπειλεί να το καταπιεί.

### ΦΥΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΩ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ.)

(συνέχεια).

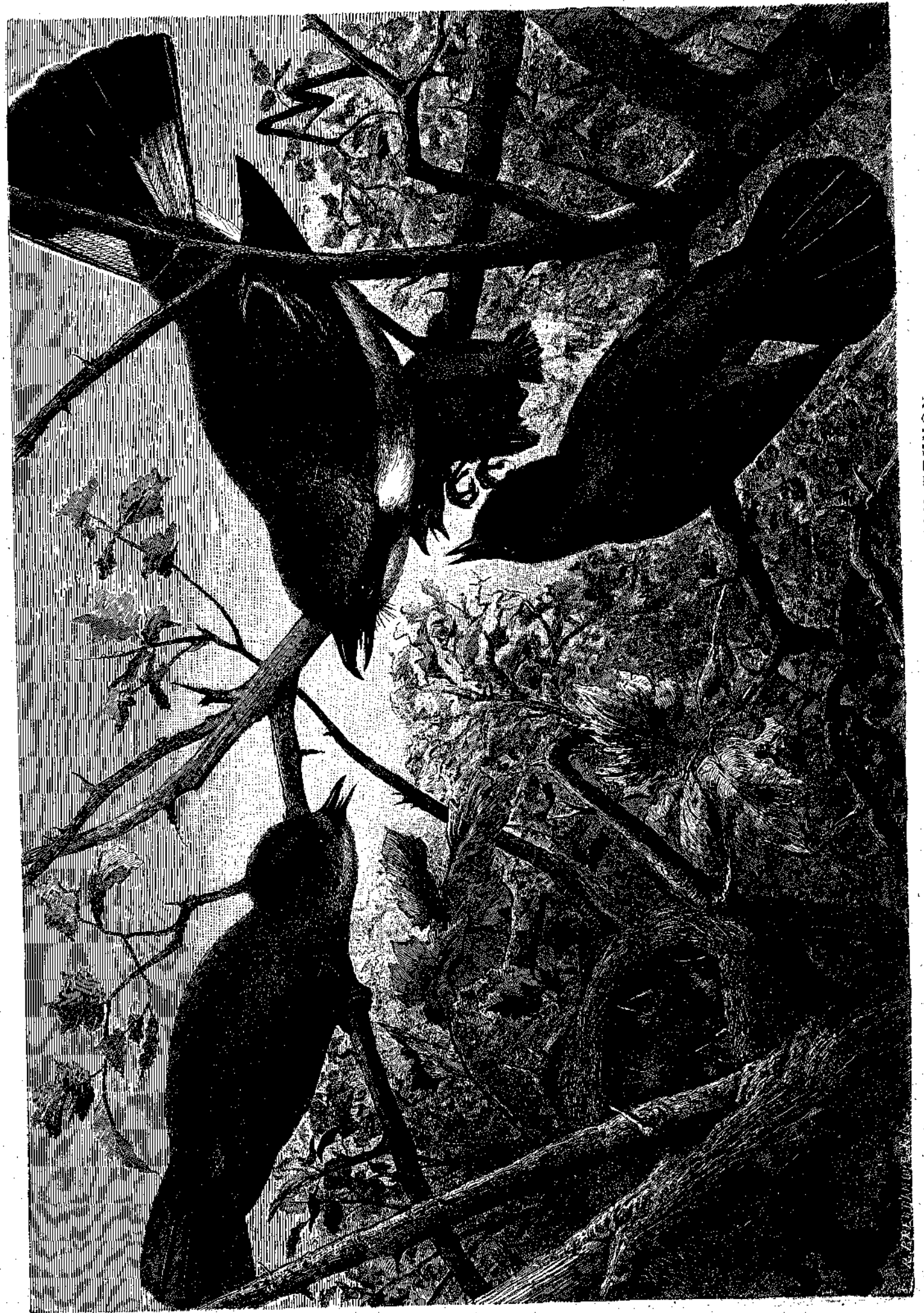
„Φαίνεται, ότι η Βοιωτία“, ειπεν ο Χαιρέας, „κατά την άκμήν του έθνους μας διέτρεφε μέγαν πληθυσμόν ως εκ της ευφορίας του εδάφους της. Άλλά σήμερα και εδω καθήνησαν τα πράγματα καθως και εις όλα τα άλλα μέρη της Ελλάδος: εις μερικά μάλιστα μέρη εις διάστημα μιάς ήμέρας δρόμου μόλις συναντάς τις ένα και μόνον ποιμένα.“

„Έχεις δίκαιον!“ ειπε στενάχας ο Φιλοκλής, ενω προχώρησε μετα του φίλου του και εκάθισεν επί τινος βραχώδους πρόεξοχής, επί τούτω εκεί λαξευθείσης, υπό την σκιάν ήηραλέας και άζώδους δρύος, ην το σφοδρόν επί του ύψους εκείνου ρεύμα του άερος εκώλυσε να επιδώση εις αύξησιν. „Τα βούνα μας έμειναν τα ίδια, και πολλα παραδόσεις και ανάμνησεις αίωρούνται ακόμη εκεί επάνω. Άλλά κάτω εις τας πεδιάδας ήλλαξαν τα πράγματα μαζί με τους ανθρώπους όλως διόλου. Ίδε εκεί επάνω την χώραν των Δωριέων, οτινες άφείθησαν εκεί εν τη γωνία μεταξύ του Παρνασσού και της Οίτης ως λείψανα της προ άμνημονεύτων χρόνων εις Πελοπόννησον μεταναστευσάσης φυλής των — αυτοι άλλοτε άπεκαλύητο σιωπητικώς „πειναλέοι“ υπό των γειτόνων των —, εξ αυτών τώρα ολιγίστους θα εύρης εκεί, και αυτούς λιμώττοντας. Καί η Φοκίς παρακάτω και εδω ακόμη η Βοιωτία μας κατά μέγα μέρος δεν εινε εις καλλίτεραν κατάστασιν. Η χώρα παρημελήθη, η γεωργήσιμος γη ως επί το πλείστον δεν καλλιεργείται και ολιγάνθρωποι εινε αι πόλεις και αι κώμαι. Η Έλάτεια εκεί προς βορράν, πέραν του ποταμού και προ του στενού, το όποιον δια της Κνημίδος άγει προς τας Θερμοπύλας, η επισημοτάτη ανέκαθεν πόλις των Φοκίων, έχει τω έντι ακόμη ολας σχεδόν τας οικίας της κατελημμένες, διότι εινε επικαιρόν στρατιωτικόν σημεϊον και χρησιμευει εις τους Ρωμαίους ως φρούριον. Άλλ' αυτοε εδω ο πανάρχαιος Πανοπιεύς, έντειθεν του ποταμού, κείμενος και μόλις είκοσι σταδίους άπέχων της πόλεως μας εινε έντελώς κατηρειπωμένος, στερείται δ' αγοράς και άλλων δημοσίων κτιρίων. Οι ολιγίστοι υπολειφθέν-

τες κάτοικοι κατοικοϋσι εις πενιχράς καλύβας, παρά τον ρύακα εκτισμένας. Και όμως οι καλοι Πανοπιείς δεν απέβαλον ενι τας παλαιάς περι της ίδιας πόλεως και προνομιούχους παραδόσεις, και εν τη ένδειά των εινε υπερήφανοι ενι δια την παλαιάν εύκλειαν και μεταξύ άλλων επιδεικνύουσιν ενι εις τους ξένους τα λείψανα του πληού, δι' ου έφύρθησαν οι πρώτοι άνθρωποι υπό του Προμηθέως.“

„Η πόλις εκείνη άριστέρα του Πανοπέως“, ηρώτησεν ο Χαιρέας, „είκοσι περίπου έντειθεν σταθμούς, κατά την εισοδον της στενης εκείνης κοιλάδος, ητι φέρε προς τον Παρνασσόν — φαίνονται μάλιστα κάτι έξέχοντες πύργοι ακόμη — εινε άρα γε η Δαυλις;“

„Μάλιστα, φίλε μου, αυτό εινε οχυρώτατον των Ρωμαίων φρούριον. Η προς τους Δελφούς οδός άγει έντειθεν υπέρ τον Πανοπέα και την Δαυλιδα δια στενης τινος κοιλάδος προς την φρικώδη εκείνη Τρίοδον, παρά την όποιαν ο Οιδίπους έφόνευσε τον πατέρα του. Η Δαυλις εινε πόλις καλώς ενι οικουμένη, άλλ' ιδε προς ανατολάς πέραν του Κηφισού ουχι μακράν της λίμνης, εκεί προσερείδεται εις το όρος Άκόντιον ο περίφημος Όρχομενός μέχρι της προς τα άνω μικράς άκροπόλεως του. Ηου καθήνησεν η πολύχρυσος αυτη των Μινυών μητρόπολις, Σωρός έρειπίων και λίθων! Μικρός και ένδειης δήμος αντιπροσωπεύει τους κατοίκους της, οτινες μόλις αποζώσι πενιχρώς εκ της λιουργίας, η δια της κατασκευής θρυαλλίδων εκ των, εν τη λίμνη φυσόμενων σχοίνων και δια παντοίων τοιούτων πλεκτών λεπτουργημάτων. Έγω αυτός τους υπεβοήθησα εσχάτως προς έπίτευξιν διαφιλοστέρως τινός απολαβής. Γνωρίζεις βέβαια, ότι εν τη παρά τον Όρχομενόν λίμνη φέεται ο κάλλιστος δια τους αϊλους κάλαμος. Η κατασκευή των αϊλών άπετελει άλλοτε τον κυριώτερον βιομηχανικόν κλάδον της φιλεργίας των Όρχομενίων, οτινες όμως παρήτησαν με τον καιρόν το προσοδρόφορον τούτο επιτήδεμα έντελώς. Ίδρυσαν λοιπόν εν έργοστάσιον αϊλών, μεταχειρίζομαι δ' έργάτας μόνον έλευ-





θέρους Ὀρχομενίους, καὶ ὅτι κέρδος ἀποφέρει τὸ ἴδρυμα, τὸ χαρίζω εἰς τὸν δῆμον τῆς πόλεως. Κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔαρ διέθεσα πάσας σχεδὸν τὰς εἰσπράξεις εἰς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἐτοιμορρόπου ναοῦ τῶν Χαρίτων καὶ οὕτω συνετέλεσα εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῆς περιφήμου ἀλλοτε πανηγύρεως τῶν Χαριτησίων, εἰς ἣν προσήλθον ἐφέτος ἱκανοὶ καὶ ἐκ τῶν περιχώρων. Δὲν εἶνε βέβαια δυνατὸν αὐτῇ ἡ ἑορτῇ ν' ἀνακτήσῃ ποτὲ εἰς τὸ μέλλον τὴν παλαιὰν ἐπιείνην λαμπρότητα, καθ' ἣν ἀλλοτε ἐποχῆν οἱ Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀπωτάτων, καὶ ἐκ τῶν νήσων καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, προσήρχοντο χάριν τῶν Χαριτησίων εἰς τὸν Ὀρχομενόν.

Πολλοὶ εἶνε αἱ πρὸς αὐτὸν τὸν τόπον ἐκδουλεύσεις Σου, ἀγαπητέ μου Φιλόκλης. Τί ἤθελεν ἀπογίνει ἡ Και-

ρῶνεια ἀνευ Σου; Τὸ ἤμισυ τῆς χώρας ταύτης εἶνε ἰδικὸν Σου καὶ ἔργον τῶν χειρῶν Σου.

Ἰπερεκτιμᾷς, φίλε μου, καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν μου. Ἐν μόνον ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ, ὅτι ἐγὼ ὑπῆρξα ἡ αἰτία νὰ καλλιεργηθῇ καὶ νὰ χρησιμοποιοῦνται τὸ ἔδαφος τῆς Χαιρανείας. Καὶ τὸ ἐμὸν παράδειγμα διήγειρε γενικὴν ἀμιλλαν, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ πόλις μας κατέστη εὐπορωτέρα τῶν λοιπῶν εἰς τὰ πέριξ.

Ἄυτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ ὁλέθριον ἐν τῇ Ἑλλάδι μας, ὑπέλαβεν ὁ Καιρέας, ὅτι ὁ λαὸς ἐγένετο ἀδρανὴς καὶ νοθρός, καὶ αἱ ὀλίγαι χεῖρες, τὰς ὁποίας ἔχει νὰ διαθέσῃ ὁ δυστυχῶν αὐτὸς τὸς πρὸς ἐργασίαν, δὲν κινούνται, ἀλλὰ μένουσιν ἀχρησιμοποίητοι.

[ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

(ἐπεταὶ συνέχεια.)

## ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ὁ ἀκρωτήριασμός τοῦ Ἡλίου. — Ἀπὸ τοῦ Λυκαβηττοῦ. — Τὰ παράπονά μας. — Αἱ Ἀθῆναι τὴν μεσημβρίαν. — Θερινὰ διασκεδάσεις. — Ἀτυχῆ θῆρα. — Ἰπουργὸς κρυπτόμενος.

Κατὰ τοῦ ἡλίου, τοῦ μεγίστου τῶν ζωγράφων καὶ μυρεψῶν καὶ ζωγραφιστῶν τῆς ὑψηλοῦ, τοῦ ζωγραφούντος μὲ τόσον ἀπαράμιλλα χρώματα τὰ ἄνθη, τοῦ ἐμβάλλοντος εἰς αὐτὰ τόσον μαγευτικὸν ἄρωμα καὶ κατασκευάζοντος τόσον ἡδέως τοὺς καρποὺς ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, κατὰ τοῦ ἡλίου τοῦ μεγίστου τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος, τοῦ σκορπίζοντος ἀφειδῶς τόσα ἑκατομύρια δραχμῶν ἑκαστον ἔτος εἰς τοὺς σταφιδοφόρους ἀγρούς, χωρὶς νὰ ἔχη τὴν ἐλαχίστην ἀπαίτησιν οὔτε ἀνδριάντος οὔτε μεγαλοσταύρου, εἰμεθα ἀρκετὰ θυμωμένοι ἡμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι, — αἱ Ἀθῆναι πάντοτε κακαὶ ἐδείχθησαν πρὸς τοὺς εὐεργέτας των — καὶ ὅτε ἐμάθομεν ὅτι ἐμελλε ν' ἀνατελεῖ ὡς ὀλλανδικὸς τυρὸς κεκομμένος ἐδράμομεν μετὰ χαιρεκακίας. — οἱ ἀχάριστοι! ν' ἀπολαύσωμεν τοῦ θεάματος.

Ἀπὸ τοῦ λυκαυγοῦς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καθ' ὀμίλους ἀνερχομένων τὴν ἀνάστη καὶ τεθλασμένην ἀτραπὸν τοῦ Λυκαβηττοῦ ἡ κάμπτοντες τὸν Ἅγιον Σιδεῖρον ἀνήρχοντο ἐκ τῶν ὀπισθεν, διέσπειροντο ἐπὶ τῶν βράχων, ἡ κατελάμβανον θέσιν ἐν τῇ μικρᾷ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐξέδρα, τῷ περιβόλῳ τοῦ ναυδρίου, ὅστις μὲ τὸν περιθέοντα ἀβεστόχριστον τοῖχον ὁμοιάζει πρὸς κατάστροφον πλοίου μὲ τὸ παραπέτον του.

Τινὲς ἐκράτουν τηλεσκοπίον, οὗ ἔχον καπίση ἀφ' ἐσπέρας τὸν φακόν, τινὲς δὲ μαυρισθέντα τεμάχια ὕδατος.

Ἡ δρόσος τῆς πρωῆας εἶχε ζωογονήσῃ τοὺς ἀνερχομένους. τινὲς ἐτραγῶδουν, ἐν ἄλλοις ὀμίλοις ἠκούοντο δροσεροὶ γέλωτες νεανίδων, καὶ παρέκει ἡ μεμφίμορος φωνὴ παιδίου λέγοντος:

— Μὰ ποτὲ θὰ βγῆ καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος!

Τὰ παιδιά συνήθως ζητοῦσι τὴν σελήνην παρὰ τῶν γονέων των, ὅταν τὴν βλέπωσιν ἐντὸς τοῦ φρέατος τὴν πρωῆαν ἐκείνην ἐζήτησαν τὸν ἥλιον, μὲ τόνον προῦποτιθέντα ὅτι οἱ γονεῖς των εἶχον ἐν τῷ θυλακίῳ των τὸ φλογερὸν ἄστρον.

Ἐἶχεν ἤδη διαχύση ὑπὲρ τὸν Ἰμμητὸν τὴν ῥοδοχρῶν ἐκείνην λάμψιν, τὴν προάγγελον τῆς ἀνατολῆς, δι' ἣν ἐπεκλήθη ῥοδοδάκτυλος ἡ Ἥως. Τέλος τὴν πέμπτην καὶ ἡμίσειαν ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου ἐφάνη τὰ τηλεσκοπία, τὰ τεμάχια τῶν ὕδατων ἐπέθησαν ἐν σπουδῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ δι' αὐτῶν θεάθη ὁ ἥλιος, μνησιδής, βεβρωμένος κατὰ τὰ ἐξ δέκατά, ἠκρωτήριασμένος, ὡς ἀφῆσας μέρος ἑαυτοῦ ἐν γι-

γαντιαία τιμὴ πάλῃ μετ' ἄλλου κόσμου, ἐν τῇ ἀχανεῖ τοῦ στερεώματος ἐκτάσει.

Καὶ ἐν μέσω τῶν φωνῶν: Κ' ἐγὼ! κ' ἐγὼ νὰ ἴδω! τὰ καπνισμένα ὑάλια μετέβαινον ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα.

Ἐφ' ἧσον ἀνήρχετο εἰς τὸν οὐρανὸν τόσον ἐπληροῦτο ὁ φωτεινὸς κύκλος. Ἡ προσοχὴ εἶχεν ἀποσπασθῆ ἤδη αὐτοῦ, καὶ ἐστράφη πρὸς τὸ θέαμα ὅπερ ἐξετείνετο περὶ τὸν Λυκαβηττόν.

Ὡ! τί μαγευτικόν, τί γοητευτικὸν θέαμα! Τί ἐξοχὸν κανόνα, δι' ὃ συνήλθον πάντα τὰ εἶδη τῆς φυσικῆς καλλονῆς, καὶ ἡ ἀποστίβουσα ἐκτασις θαλάσσης μὲ τὴν ἐν ἀπόπτῳ διαγραφῇ τῶν νήσων τῆς, καὶ βράχος ὑπερκεκράμενος τῶν κυμάτων, καὶ καταξήρα ὄρη ὑπὸ καταφύτων χαρᾶδρῶν ἐντεταμένονα, καὶ γραφικὴ τῆς κοιλάδος ἀνοψίς μετὰ τῶν λευκαζόντων χωρίων τοῦ ἀττικοῦ πεδίου καὶ εἰδυλλιακῆ χάρις τῶν τοπίων, καὶ πᾶσα ἀπόχρωσις τοῦ πρασίνου, καὶ πᾶσα πτυχὴ τοῦ ἐδάφους, καὶ πᾶν κόλπωμα τῆς ἀκτῆς, καὶ ἐν τῷ μέσω ὄλων τούτων, μοναδικὸν τι ἀνά τὴν ὑψηλοῦ: ἡ Ἀκρόπολις ἐπικαθημένη τοῦ βράχου τῆς καὶ ὑπὸ τῶν πρώτων ἡλιακῶν ἀκτίνων θωπευομένη.

Ἡ ἡμεροῦσα κάτω πόλις ἠρέατο ζωογονουμένη φέθουρος συγκεχυμένος φωνῶν ἀνήρχετο, κράμα φωνῶν ἀνθρωπίνων, κραυγῶν τῶν πωλητῶν, κωδωνισμῶν τῶν ὀδοκαθαριστῶν, κρότων τῶν σιδηρουργῶν, τῶν μαρμαροκόπων, ὁ θόρυβος ἀφυπνιζομένης πόλεως καὶ ὀρμώσης ἐπὶ τὸ ἔργον.

Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐγένοντο φλογεραὶ ἡμεῖς δὲ, οἵτινες φοβούμεθα τὸν ἥλιον τὰς ἡμέρας ταύτας, καὶ ἄρτιος ἀκόμη ἀν δὲν εἶνε, ἐτράπημεν εἰς φυγὴν.

Σπανίως θὰ ἔτυχε νὰ ἴδῃ τις γραφικώτερον θέαμα τῆς καταβάσεως ἐκείνης. Αἱ δύο ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν τοῦ Λυκαβηττοῦ ἀτραποὶ, καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτῶν ἦσαν πλήρεις ῥοδοχρῶν ἡ παλλεύκων ἐσθῆτων, ἐρυθρῶν ἡ κυανῶν ἀλεξήλιων, ψαθίνων πύλων μὲ ἄνθη, τὴν σκιάν δὲ τῆς φωτεινῆς ταύτης εἰκόνας ἀπετέλουσαν αἱ ῥεδεγχοτάται καὶ οἱ πῖλοι μὲ τὸ μαῦρον χρωμᾶ των.

Τί χαριέσταται κραυγαὶ τῶν οὐρανῶν ὅτε προσέκοπτεν ὁ μικρὸς ποῦς, ὁ τόσον κομψῶς ὑποδεδεμένος, ὅτε τὸ σῶμα ἐν ἀποτόμῳ πρὸς τὰ ἐμπρὸς κλίσει ἀνεπάλλετο κυματίζον!

Καὶ οἱ μικροὶ ὑπὸ τὰς πύκτας σταθμοὶ, καὶ ἡ ἐκ τῆς

προσφύσεως τῶν ἀπαλῶν σωμάτων ἐπὶ τοῦ βελονοειδοῦς φυλλώματος ἐξερχομένη ἡδεῖα βήτην ἰώδης εὐωδία, καὶ αἱ διὰ μέσου τῶν πρασίνων κλάδων διαφαινομένη κεφαλαὶ ὡς φιλοπαιγμόνων Ἀμαδρουάδων καὶ οἱ ἀκούμενοι ἐξ ἀφανῶν στομάτων ἀργυρόχοι γέλωτες, οὗς ἀκούων μόνον τις ἐμάντευεν ὅτι ἐξήρχοντο ὠραίων χειλέων!

Ἡ κατὰ τοῦ ἡλίου μνησικακία μας προέρχεται ὅτι κυριολεκτικῶς μᾶς ἐψῆσεν ἐφέτος. Οἱ γέροντες δὲν ἐνθυμοῦνται ἀπὸ πενήκοντα ἐτῶν τοιαύτην θερμότητα. Φαντάσθητε! τὸ θερμομέτρον ἀνέρχεται μέχρι τῶν 38 βαθμῶν, ὅτι τὰ διαφανῆ στεάτινα κηρία κάμπτονται ἐπὶ τῶν κηροπηγῶν, ὅτι πηγαίνει τις νὰ κλειδώσῃ τὴν θύραν του καὶ ἀποσύρει βιαίως τὴν χεῖρα διότι εὐρίσκει πετυρακτωμένον τὸ κλειθρον.

Ἡ βράσανος κυρίως ἄρχεται ἀπὸ τῆς δεκάτης ὥρας.

Ἄτμὸσφαιρα ἀνημμένης καμίνου περιβάλλει τὴν πόλιν. αἱ φλογεραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου μεταβάλλουσιν εἰς ἀφρικανικὴν πόλιν τὰς Ἀθῆνας. Θρόμβοι ἰδρωτὸς ῥέουσιν ἀπὸ τῶν μετώπων, τὸ σῶμα ἐκλύεται, αἱ ἴνες χαλαροῦνται, τὸ πνεῦμα ἀδρανεῖ. Τὸ φοβερὸν θάλπος μᾶς πνίγει, ἀσθμαίνουμεν, ἀσφυκτιῶμεν, ὁμοιάζομεν μὲ ἄνθη μαραινόμενα δι' ἐλλειψίν δρόσου ἐν ἡλιοκαεῖ λευμῶν. Προσπαθοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν σῴτειράν τινα σκιάν, κλείομεν τὰ παράθυρα, μένομεν εἰς μυστηριώδεις ἡμίφως, ἐξαπλούμεθα ἐπὶ τῶν ἀνακλίντρων ἡ τῆς κλίνης ἐκνευρισμένοι.

Δυστυχία εἰς τὸν εὐρισκόμενον ἐκτὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ περὶ τὴν μεσημβρίαν! Αἱ ὁδοὶ εἶνε ἔρημοι, ἄφωνοι ὡσεὶ λιπόθυμοι καὶ αὐταὶ ἐξ ἀσφυξίας. πνοὴ λιβὸς ἐγείρει νέφη κόνεως θερμῆς ἡ τέφρας πετυρακτωμένης ἡ ἀνταύγια τῶν μαρμαρίνων πεζοδρομίων καὶ τοίχων κατατρύχει τοὺς ὀφθαλμούς. πῦ καὶ πῦ ἀμαξα, ἦν μετὰ κόπου σύρουσι κἀδιδροὶ ἵπποι, ταραττεῖ τὴν ἐρημίαν τῆς ὁδοῦ. ὁ ἀὴρ τὸν ὅποιον ἀναπνέομεν φλογίζει ἀντὶ νὰ δροσίξῃ ἐν τῇ λωριδί σκιάς, ἦν σχηματίζει ὁ τοίχος ἐργάται τινὲς ἐξαπλοῦνται κατάκοποι οὐχὶ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀλλ' ἐκ τοῦ θάλπους, καλύπτοντες δὲ τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τοῦ ἐπειδύτου ἡ τοῦ πῖλου των, ὑπνοῦσι βαρέως ὅταν συναντῶμεν ἀλλήλους, ἀντὶ πάντος ἄλλου θέματος συνδιαλέξω, ἀναφανοῦμεν, πνευστιώντες, ἀπομάσσοντες τὸν ἰδρωτὰ μας:

— Οὐφ τί ζέστη!

— Ζέστη καὶ ζέστη!

Περὶ τὴν τετάρτην ἡ πέμπτην ὄραν ἀνοίγει δειλῶς καὶ νὴν παράθυρον, καὶ ὁ διαβάτης βλέπει τότε, ἐν ἀτημελήτῳ λευκῇ στολῇ, δεσποῖνας καὶ δεσποινίδας καὶ οἰκοκυραίους. τότε ἐξυπνᾷ καὶ κανὲν κλειδοκύμβαλον καὶ ἐχρεῖε τοὺς μελωδικοὺς τόνους διὰ μέσου τῶν ἡμιανοίκτων παραθυροφύλλων.

Κατὰ μικρὸν αἱ ὁδοὶ ἀναβιοῦσι, καὶ τὴν ἐσπέραν μικροὶ καὶ μεγάλοι σὺν γυναίξῃ καὶ τέκνοις ἐξέρχονται τῆς καμίνου ζῶντες μὲν ὡς οἱ ἐπτὰ παῖδες τῆς Γραφῆς ἀλλὰ κακῶς ἔχοντες, καὶ διασκορπίζονται ὅπου σκιά καὶ δρόσος καὶ ἀναψυχὴ, ὅπου πρασιναδα, καὶ θαλασσία αὔρα, εἰς τὰς ἐξοχὰς καὶ εἰς τὰ προάστεια. Τὸ πλῆθος πολιορκεῖ τοὺς δύο σιδηροδρόμους, τὸν ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ περιχώρα διακλαδούμενον ἱπποσιδηροδρόμον, συμπιεζόμενον καὶ συνωθούμενον ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς εὐτυχῆς στιγμῆς τῆς ἀποβάσεως ἐν τῷ προ τῶν ἀνακτόρων, ὑπὸ τὴν δενδροστοιχίαν, σταθμῷ τοῦ ἱπποσιδηροδρόμου καθ' ἑκάστην συνάπτεται ἀληθῆς πάλῃ πρὸς κατάληψιν θέσεως, καὶ πῶτα στρατηγήματα τίθενται εἰς ἐνέργειαν, καὶ μὲ ποῖον μείδιμα ἀνταμείβεται ἡ ἱππο-

τικὴ παραχώρησις τῆς πολυτίμου θέσεως εἰς ἀβρὰν δεσποιναν!

Πάντες ἀπὸ τοῦ ἀνθους τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ἀπὸ τῶν δροσιζόντων τὸ σῶμα αὐτῶν εἰς τὰ κύματα τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου καὶ ἀπολαούτων ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ τῆς ῥομαντικῆς καλλονῆς τοῦ ἡ δειπνούντων ἐν Νέῳ Φαλήρῳ καὶ διερχομένων μαγευτικὰς μέχρι μεσονυκτίου ὥρας, ἀνακρουούσης τῆς μουσικῆς, ἐπὶ τοῦ γραφικωτάτου ἀλιπέδου τοῦ καταλαμπομένου ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός, μέχρι τοῦ χύδην λαοῦ τοῦ στιβαζομένου ἀδιακρίτως γένους καὶ ἡλικίας ἐντὸς τριζόντων ὑπὸ τὸ βάρος κάρρων, ὁμοιαζόντων καθ' ὑπερβολὴν τοὺς ἀραμπαδέες τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ μεταβαίνοντες ἐν θορόβῳ εἰς τὴν ἀερογιαλίαν τῶν Τζιτζιφιῶν, ὅπου ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ διερχομένου πλῆθους ἀνδρες καὶ γυναῖκες κολυμβῶσιν ἀναμῖξ καὶ εἶτα στρώνουσι ἐπὶ τῆς ἄμμου τὰ φαγητὰ των καὶ εὐχολοῦνται, πάντες ἀπὸ τῶν φορούντων μαῦρον ἐνδυμα μέχρι τῶν φορούντων λευκὴν φουστανέλλαν, δραπετεύουσι τῶν Ἀθηνῶν.

Καὶ πληροῦνται ζωῆς καὶ φωνῶν αἱ ἐγγυὲς ἐξοχαί, τὰ Πατήσια, καὶ ἡ Κολοκυθοῦ καὶ οἱ Ἀμπελόκηποι καὶ οἱ μὲν τρέχουσιν εἰς τὴν Κηφιστὴν ἢ πρὸς τὴν δρόσου εὐρίσκουσι καὶ ἰταλικὸν μελέδραμα ὑπὸ τὸν ἐξ Αἰγίου κ. Καστέλλον, ἐν Ἰταλία μορφωθέντα, ἄλλοι θέλωσι τὰ ὄρα των μὲ τὴν ἐλαφρὰν καὶ σκιερητικὴν μουσικὴν τῶν γαλλικῶν κωμειδυλλίων, ἄλλοι μεταβαίνουσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν θέατρον, τὸ ἐκ μεταφράσεων ἀποζῶν, ὅπως δακρύσωσι διὰ τὰς φανταστικὰς περιπετείας ἀπιδάνου τινὸς ἥρωος, ἄλλοι συσσωρεύονται εἰς τὰ θέατρα τοῦ λαοῦ, τὰ παρλίσινα, ὅπως ἴδωσι τὰς σκαιὰς παντομίμας καὶ ἀκούσωσι τὰς βωμολόχους καὶ χονδρὰς εὐφυλογίας αὐτοδιδάκτων κωμῶδων, ἐξ ὑπογείου, ἀνευ παρασκευῆς ἀναβαινόντων τὴν σκηνήν, ἡ τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας νευρόσπαστα καὶ τὰς πολυτελεῖς σκινογραφίας των, ἡ τὸν ἐν τισὶ πλατεῖαις Περιλήτον, οὗ ἡ παράστασις ἀπολήγει πάντοτε εἰς ζυλοκόπημα ἐν μέσω τοῦ ἀπλέτου γέλωτος τοῦ πλῆθους, ἡ διαχέονται εἰς τὰ εὐάερα καφενεῖα, ἰδίᾳ ὑπὸ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ὅπου πνέει πάντοτε δροσερὰ ἑσπερία αὔρα, καὶ ὅπου ἔχει τόσην ποιητικὴν χάριν τὸ σεληναῖον φέγγος.

Ἄν ὅμως ὅλοι διασκεδάσωσιν, ὑπάρχουσιν ἀτυχῆ τινα θῆρα, ἄτινα κἀθῆνται ἐπὶ ἀνημμένων ἀνδράκων, κατὰ τὸν μῆνα τούτου.

Τὰ θῆρα ταῦτα, εἶνε οἱ διδάσκαλοι, οἱ εἰλωτες τῆς πολιτείας, οἱ παρία τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὸν μῆνα τούτου διορίζονται, μετατιθενται, ἡ ἀπολύονται οἱ ἀνὰ τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας καὶ τὰ χωρία διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι ἀπὸ τῶν γυμνασιαρχῶν μέχρι τῶν ἐπιστατῶν.

Καὶ συρρέουσι πάντες εἰς Ἀθῆνας, καὶ καταπλημμυροῦσι τοὺς διαδρόμους καὶ τὴν αἴλην τοῦ ὑπουργείου, καθῆγηται μὲ ὑψηλὸν πῖλον καὶ γραμματοδιδάσκαλοι μὲ ἀπότριπτα καὶ κεκληιδωμένα ἐπανωφόρια καὶ διδασκάλισσαι μὲ τὰς γράϊας μητέρας των, γυναῖκας τοῦ λαοῦ φορούσας τσεμπέριον ἡ φέσιον, καὶ θέτουσιν εἰς ἐνέργειαν βουλευτὰς, καὶ ἐκλιπαροῦσι καὶ ὀλοφύρονται ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ θανατηφόρου κτυπήματος.

Οἱ ταλαίπωροι δημοδιδάσκαλοι! ἐν τεμάχιον χαρτίου τοῦ Ἰπουργείου δύναται νὰ τοὺς ἐκσφενδονήσῃ εἰς τὰ πέματα τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρα ἔλθῃ τὸ μπουγιουροῦλδῃ ἐκεῖνο πρέπει νὰ μαζεύσωσι τὰ βράχια των, τὴν σκελετωδῆ γυναῖκά των, τὰ χλω-

ρωτικά παιδιά των, και οίκτρων θέαμα αποτελούντες, ως πρόσφυγες πομάκοι, να διέλθωσι βουνά, να πλεύσωσι θαλάσσας, διασταυρούμενοι καθ' ὄδον μετ' ἄλλων τινῶν ὄντων, ἄπερ ἐκ τῆς ἀθλιότητός των γνωρίζουσιν ὡς συναδέλφους των.

Ὡς πῶς θὰ φαντάζωνται τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, οὐτινος ἢ μὲν ἀγαθότης περιορίζεται εἰς τὴν παροχὴν ἀπλοῦ τεμαχίου ἄρτου, ἢ δὲ κακία εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν πέντε δέκα ψυχῶν, ἐγκατάλειψιν ἀπ᾿ ἀνθρώπου καὶ ἀπόλυτον, καταδίκην εἰς τὸν διὰ τῆς πείνης θάνατον, πῶς θὰ φαντάζωνται ἐν τῷ δεισιδαιμόνι τρόμῳ των τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐκπαιδεύσεως αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τῶν πτωχῶν διδασκάλων;

Ὡς τρομερὸν τινα πύργον, ἴσως, με σκοτεινοὺς καὶ ὑγροὺς θόλους, με σκολιούς καὶ στενοὺς διαδρόμους, με γλοιώδεις κλίμακας, ὅπου ἐξ ὑποχθονίων κατακομβῶν ἀκούονται συγκεχυμένοι οἱ λυγμοὶ καὶ οἱ ὀλοφυρμοὶ τῶν οἰκτιστον θυμάτων τῆς κολάσεως ἐκείνης.

Εὐτυχῶς τὸ δεινὸν θὰ θεραπευθῆ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ τῇ εἰσηγήσει τῶν κκ. Σπυρίδωνος Λάμπρου πρῶτην γενικῆ διευθυντοῦ τῶν Δημοτικῶν σχολείων καὶ Νικολάου Πολίτου, τμηματάρχου τῆς μέσης

καὶ δημοτικῆς παιδείσεως, πολλὰ μεταρρυθμίσεις ἐπετελέσθησαν ἤδη ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν κκ. Βουλκιώτου καὶ Μανέντα, καὶ νομοσχέδιον ἤδη κατηρτίσθη περὶ μονιμότητος τῶν θέσεων τῶν δημοδιδασκάλων, χειραφετοῦν αὐτοὺς τῆς μικροπολιτικῆς, ἀφίνον αὐτοὺς μόνους ἐνώπιον τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ καθήκοντός των.

Καθ' ἣν ἡμέραν ψηφισθῆ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πολλὰ στήθῃ θ' ἀναπνεύσωσιν ἐλευθέρως, πολλὰ ὠχρὰ χεῖλη θὰ μειδιάσωσι, καὶ ἂν χυθῶσι καὶ δάκρυά τινα δὲν θὰ εἶνε δάκρυα ἀπελπισίας πλέον, ἀλλὰ εὐφρόσυνα ἀγαλλιῶσεως δάκρυα.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς γινώσκει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς καὶ οἱ τμηματάρχαι, οἱ ἔχοντες εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν τὴν τύχην τῶσων ψυχῶν διέρχονται φοβερὸν μαρτύριον.

Πολιορκούμενοι κατὰ γράμμα ἐν τοῖς δωματίοις τοῦ Ὑπουργείου, ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐν τῇ ὁδῷ ὑπὸ βουλευτῶν, ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀδυνατοῦντες νὰ εὕρωσι στιγμὴν ἡσυχίας διὰ τὴν τρέχουσαν καὶ ὑπηρεσίαν δραπετεύουσι τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ Ὑπουργὸς καὶ οἱ τμηματάρχαι εἶνε ἀφαντοὶ ἐν τοῦ Ὑπουργείου. Οὐδεὶς εἰξεύρει ποῦ εἶνε. Εἶνε ἀγνώστου διαμονῆς, ὡς κατηγορούμενοι καταζητούμενοι. Μάτην ἀναμένουσιν οἱ θελήσαντες αὐτοὺς, μάτην ἀνυπομονοῦσι. Οἱ φυγάδες ἐργάζονται ἐν λαθραία ἡσυχία. Καὶ ἔχουσι τὴν ἐργασίαν! Οἱ παίζοντες ζατρίκιον γινώσκουσι τί συνέπειαι δύναται νὰ ἔχη ἡ κίνησις ἐνὸς πεσοῦ φαντάσθητε ποίας περιπλοκάς δύναται νὰ φέρῃ ἡ κίνησις χιλίων προσώπων ἐξ ὑπερδισχιλίων, τὸ ταῦτοχρόνον alleez croisez ἀνα τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας καὶ τὰς νήσους τῆς Ἑλλάδος διδασκαλιστῶν καὶ διδασκάλων, ἐν ᾧ συγκρούονται λυσσωδῶς τὰ πολιτικὰ πάθη, καὶ ἐπιρροαὶ ἱεραρχῶν,

κομματάρχων, γυναικῶν, ἰδίᾳ δὲ βουλευτῶν. Καθ' ἣν ὥραν, οἱ κοινὸι θνητοὶ ἀκούουσι τὸν γλυκὸν φλοῖσθον τῆς φαληρικῆς ἀκτῆς ἢ τὸν θροῦν τῶν φύλλων τοῦ ἱστορικοῦ πλατάνου τῆς Κηφισίας, ὁ Ὑπουργὸς καὶ οἱ τμηματάρχαι καὶ οἱ γραμματεῖς ἀγρυπνοῦσι μέχρι τῆς τρίτης ἢ τετάρτης μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐνίοτε δὲ τοὺς εὐρίσκει ἡ αὐγὴ κεκλιμένους ἐπὶ τῶν βιβλίων τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων καὶ κάμνοντας συνδυασμούς ὡς νὰ ἐχάρασσον στρατηγικὰ σχέδια . . .

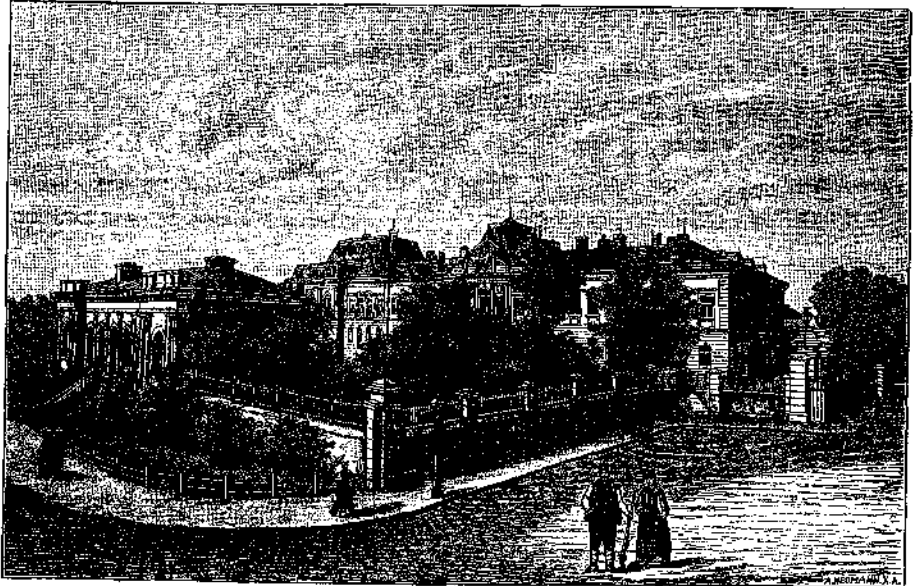
Καὶ ἔπειτα ἔρχεται ἡ πυρετώδης ἐργασία ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, οὗ τὰ παράθυρα λάμπουσιν ἐκ τῶν φάτων ἐνίοτε μέχρι πρωΐας, ἐργασία τῶν γραφείων καὶ τῆς Διεκπεραιώσεως πρὸς



ΜΙΛΑΝΟΣ. Βασιλεὺς τῆς Σερβίας.



ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΑΤΤΕΜΒΕΡΓ. Πρῶτην ἡγεμῶν τῆς Βουλγαρίας.



ΤΟ ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ ΕΝ ΣΟΦΙΑ.

ἐτομασίαν καὶ ἀποστολὴν ἐντὸς μακρῶν καὶ στενῶν, ὡς λαβῶν μαχαίρας, φακέλων, τῶν διορισμῶν, τῶν μεταθέσεων τῶν παύσεων, οἵτινες θὰ διαπλεύσωσι θαλάσσας, θ' ἀναβῶσιν ὄρη, θὰ διέλθωσι βουνά καὶ δάση διὰ νὰ εὕρωσι τοὺς δυστυχεῖς διδασκάλους. — Εἶθε τὸν ἐπόμηνον Αὐγουστον

νὰ μὴ κρύπτεται ὁ Ὑπουργός, ὡς φυγῶδικος, νὰ μὴ ἐργάζωνται τὴν νύκτα μυστηριωδῶς οἱ γραφεῖς ὡς παραχαράκται, καὶ οἱ διδάσκαλοι νὰ μὴ μεταναστεύωσι πανοικεῖ ὡς κατάδικοι ἐξοριζόμενοι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ.



1. ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΠΡΙΓΚΙΨ ΤΟΥ ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ (ἐν σελ. 241).

2. Ο ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΜΟΛΤΚΕ (ἐν σελ. 245). Πάντες οἱ ἀπὸ εἰκοσαετίας παρακολουθοῦντες τὰ γεγονότα τῆς ἱστορίας γνωρίζουσιν ἐπαρκῶς τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὅστις μετὰ τοῦ ἄλλου γερμανοῦ πρωταθλήτου ἐν τῇ πολιτικῇ, τοῦ Βίσμαρκ, ἀνύψωσε τὴν Γερμανίαν εἰς ἀγνωστον τῶς περιωπῆν. Διὰ τοῦτο, παραθέτοντες σήμερον τὴν νεωτάτην καὶ πιστοτάτην αὐτοῦ εἰκόνα, συνοδεύομεν αὐτὴν δι' ὀλίγιστων μόνον βιογραφικῶν σημειώσεων. Ἐγεννήθη τῷ 1800 ἐν Δανίᾳ καὶ ἀπ' οὗ ὑπηρέτησεν ἐν τῇ πατρίδι του ὡς κατώτερος ἀξιωματικὸς ἠναγκάσθη ν' ἀπέλθῃ αὐτῆς, ἵνα πληρωθῆ καὶ αὐτὸς τὸ ρητόν: οὐθεὶς προσηύτης ἐν τῇ ἐαυτοῦ πατρίδι. Μετέβη δὲ ἀμέσως εἰς Ἀνατολήν, ἣτις ἔχει, φαίνεται, τὸν προορισμὸν νὰ διαπαιδαγωγῆ τοὺς μεγίστους τοῦ αἰῶνός μας στρατιωτικοὺς ἄνδρας, καὶ ἐκεῖ κατετάχθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Κατὰ τὴν ἐν Τουρκίᾳ διαμονὴν του, τῷ 1837, ἐπέδωκε καὶ εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας, γράψας ἐκεῖθεν οὐκ ὀλίγας ἀνταποκρίσεις καὶ ἐπιστολάς περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Βαβυλωνίας καὶ τῆς Νινευὶ καὶ τοῦ Βυζαντίου. Ἐπανακάμφας μετὰ τινα ἔτη εἰς Πρωσσίαν καὶ διορισθεὶς ἐνταῦθα εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρων θέσεων τοῦ στρατοῦ, ἀφιέρθη εἰς τὴν μελέτην τῆς στρατηγικῆς τέχνης καὶ βαθμηδὸν ἀπέκτησε τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν φιλίαν τοῦ μετέπειτα ἀρχικαγκελαρίου, ὅστις προδιέγνω τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ ἀνδρός καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐτίμησε τὰς ἀρετάς του. Δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν ὁ χῶρος, οὐδὲ εἶνε ἀνάγκη, νὰ ἐκθέσωμεν καταλεπτῶς τὰς μετέπειτα ἐνεργείας του, τὸν θρίαμβον τοῦ συστήματός του κατὰ τῆς αὐστριακῆς δυνάμεως καὶ τέλος κατὰ τῶν γαλλικῶν στρατιῶν. Ἡ ἱστορία θ' ἀφιέρωσιν οὐκ ὀλίγας σελίδας εἰς τὸν μέγαν στρατηγόν, ἐφ' ᾧ τὸσον καυχῶνται οἱ Γερμανοί.

3. ΟΙ „ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΣΤΑΙ“ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ (ἐν σελ. 249).

4. ΜΙΛΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ (ἐν σελ. 252). Ἐν προηγουμένῳ τεύχει ἔχομεν παραθέσει τὴν εἰκόνα τῆς βασιλισσῆς Καθαρίας, ἣς ἡ πρὸς τὸν σύζυγον διάστασις τὸσον εἶχε προξενήσει θόρυβον ἐν Εὐρώπῃ καὶ εἰς τοὺς διπλωματικούς αὐτῆς κύκλους. Ἐνεκα τῶν τελευταίων συμβάντων ἐπὶ τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ ὁ Μιλάνος ἀπέκτησε σπουδαιότητά τινα καὶ ἡ ἀδιάσπαστος αὐτοῦ φιλία πρὸς τὴν Αὐστρίαν σχολιάζεται ποικιλοτρόπως. Μειράκιον ἔτι ἂν καὶ σπουδάζων ἐν Παρισίοις προσεκλήθη εἰς τὸν σερβικόν

θρόνον, ὅπως διαδεχθῆ τὸν δολοφονηθέντα θεῖόν του. Ἐπ' αὐτοῦ ἀνεκνήρυθη ἡ Σερβία εἰς βασιλείον καὶ ἀπέκτησε σιδηροδρόμους, συνδέοντας αὐτὴν πρὸς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ὁ Μιλάνος δὲν ἔχει πολλοὺς φίλους, πανταχόθεν δ' ἀπειλεῖται ὁ θρόνος του ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ὅπου ἐπικρατεῖ νῦν ἡ ἐναντία πρὸς αὐτὸν μερίς. Διὰ τοῦτο καὶ πολλὰ διαδίδονται κατ' αὐτοῦ καὶ ἡ γνώμη τοῦ δημοσίου περὶ τῆς βασιλείας του εἶνε διηρημένη εἰς δύο ἀντιθέτα στρατόπεδα.

5. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΑΤΤΕΜΒΕΡΓ, ΠΡΩΤΗΝ ΗΓΕΜΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ (ἐν σελ. 252). Καίτοι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐξηφανίσθη ἤδη ἀπὸ τῆς σκηνης, ἐφ' ἣς τὸσον ἐνεργὸν καὶ σπουδαῖον διεδραμάτισε πρόσωπον, ἐν τούτοις ἀνακαλοῦμεν αὐτὸ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς τὸν βουλγαρικὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ διαδόχου του Φερδινάνδου. Ἀπλοῦς ἀξιωματικὸς τοῦ πρωσσοῦ στρατοῦ καὶ νεαρώτατος εἰσέτι τὴν ἡλικίαν προσεκληθῆ ὁ Ἀλέξανδρος τῇ 8. Ἰουλίου 1879 εἰς Βουλγαρίαν, ὅπου διὰ τῆς συνέσεως καὶ τῆς τόλμης του καὶ τῆς ἀτομικῆς του ἱκανότητος ἐφείλκυσε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν Βουλγάρων. Ἄλλ' ἀπὸ πολλοῦ ἡ διαγωγή τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπήρθεσκεν εἰς τὴν ῥωσσοικὴν πολιτικὴν, ἣτις κατὰ τὸ πραξικόπημα τῆς Φιλιππουπόλεως εὗρε πρόφασιν νὰ τὸν ἀποκηρύξῃ καὶ ἐκτοτε νὰ μὴ παύσῃ ἐνεργοῦσα ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ τῆς ἐξώσεώς του, ἣτις καὶ ἐγένετο. Οἱ φίλοι τοῦ ἡγεμόνος ἀνεκάλεσαν αὐτὸν πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἀπ' οὗ ἐνίκησαν τοὺς συνωμότες καὶ ἐτιμώρησαν αὐτοὺς, ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος ἐπανελθὼν καὶ πεισθεὶς, ὅτι ἀδύνατον πλέον ἦτο εἰς αὐτὸν ὑπὸ τὰς ἐνεστῶσας περιστάσεις νὰ κυβερνήσῃ τὴν χώραν, παρητήθη τοῦ θρόνου ἀμετακλήτως καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια. Ἐγεννήθη τῷ 1857 καὶ εἶνε υἱὸς τοῦ συγγενοῦ τῷ Αὐτοκράτορι τῆς Ρωσσίας δουκὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἔσεν.

6. ΤΟ ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ ΕΝ ΣΟΦΙΑ (ἐν σελ. 252). Δυσκόλως δύναται ν' ἀναγνωρίσῃ τῶρα τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βουλγαρίας πᾶς ὅστις ἐπεσεκέθη αὐτὴν πρὸ δεκαετίας. Πλατεῖαι καὶ καθάραι ὁδοὶ δισχίζουσιν αὐτὴν, κίμψα καὶ εὐπρεπῆ οἰκοδομήματα ἀνηγέρθησαν, ὑπάρχει δὲ καὶ μία συνοικία, μικρὸν διαφέρουσα συνοικίας εὐρωπαϊκῆς πόλεως, ἐν αὐτῇ δὲ κείται καὶ τὸ μέγαρον τοῦ ἡγεμόνος, κομψότατον καὶ καινοπρεπέστατον κτίριον, ὅπερ καὶ παραθέτομεν σήμερον ἐν τῇ ἀπέναντι σελίδι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Βουλγαρίαν καθόδου τοῦ νέου ἡγεμόνος.





Η εφημερίς „Jornal do Commercio“, εν Ρίω Ίανείρω εκδομένη, αναγράφει μετά πάσης της δυνατής απειθείας, ότι εν τινι μεγάλω της Βρασιλίας υποστατικώ, εν φ' καλλιεργείται ή κάναβρις, έπτα πήδηκι έξεγυμνάσθησαν εις την συγκομιδήν και προς περαιτέρω μάλιστα παρασκευήν της καννάβειως διά την πώλησιν. Οί πήδηκοι εκτελοῦσι την έργασίαν των μετά της αὐτῆς και οι αιδίποτες τελειότητος, προσδέτει, ή εν λόγω εφημερίς. Ημεῖς τὸ πιστεύομεν, διότι εἶνε ἀπίστευτον.

Ο διάσημος τοῦ Μονάχου ζωγράφος Λέμβαχ, διά στενῆς πρὸς τὸν Βίσμαρκ συνδεδεμένος φιλίας, διηγείται εν ταῖς γερμανικαῖς εφημερίσι τὰ κατὰ τὴν συνδιαλέξιν αὐτοῦ πρὸς τὸν γερμανὸν Ἀρχικαγκελάριον περὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν. Ἐτυχεν ὁ βαυαρὸς καλλιτέχνης νὰ ξενισθῆ ἐν Βαρζίν παρα τῷ ἐξόχῳ φίλῳ του και κατὰ τινα θερινὴν ἐσπέραν ἐστράφη μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ λόγος εἰς τὰ περὶ μουσικῆς, ὁ δὲ Βίσμαρκ μετ' ἀλλοκότου ἀφειλείας ὡς ἔβη περιέγραψε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μουσικὴν κλίσιν και μᾶθησιν. Ὁμολόγησε κατ' ἀρχὴν, ὅτι και αὐτὸς και τὰ τέκνα του δὲν ἔτυχον οὐδεμιᾶς εἰς τὸ ἄσμα ἢ τὴν χρῆσιν οἰουδήποτε ὄργανου μορφώσεως. Κατὰ τὴν νεότητά του ἀπέφευγε νὰ λαβῆ μέρος εἰς συνομιλίαις, ἐν αἷς οἱ συναρκεῖται του, πάντες ὡς και αὐτὸς ἐξ ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν, ἐπεδείκνυον τὰς περὶ τὸ κλειδοκύμβαλον προόδους των. Ἐλαβε μὲν ἐπὶ βραχύν τινα χρόνον μαθήματα εἰς τὸ ὄργανον τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲν ἔμαθε, διότι οὐδεμίαν ἡδὴναιετο πρὸς αὐτὸ ἀγάπην. Ὁσάκις μάλιστα ἦτον ἠναγκασμένος νὰ μελετήσῃ τὸ μᾶθημά του, ἡ διάκρισις ἐκάστου μουσικοῦ σημείου ἐστοιχίεν αὐτῷ πολλὰ μαῦτρα δάκρυα, και ἐνφ' ὡς πρωτοετῆς τοῦ γυμνασίου φοιτητῆς ὀλίγα λεπτά της ὥρας ἐχρησίσθη διά νὰ μάθῃ τὸ ἑλληνικὸν ἀλφάβητον λαμπρά — πρῶτῳ, ἐτ' ὅποιον οἱ συναρκεῖται του οὐδὲ μετὰ μίαν ἑβδομάδα κατώρθησαν —, ἐν τούτοις τὸ μέγα μνημονικὸν του ἦτον ἐντελὲς ἀνάκωνο νὰ κρατήσῃ τὰ ὄνόματα τῶν διαβολικῶν ἐκείνων σημείων τῶν φθόγων με τὰς μαῦρας κεφαλὰς των και τὰς σατανικὰς οὐράς των. Ἐνὶ λόγῳ, στρέφεται ὁ τῆς διπλωματικῆς ἀρμοῖας δαιμόνιος συνδέτης και τοῦ κοινοτέρου πρὸς τὴν μουσικὴν ἐνηκόου αὐτός. Πολλὸ ὅμως ἀρκεσεται εἰς τὸς σκοποὺς της... Λατέρῃς τὸ δὲ σύνθεσις ἐκείνου παρ' ἡμῶν ὄργανον, ἡ ἀρμόνικα, ἡ ὁποία ἐξωρίσθη ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὰ μικροσκοπικώτερα της μουσικωτάτης Γερμανίας πόλιν, ἐμπνέει λίαν εὐάρεστα εἰς τὸν Βίσμαρκ αἰσθήματα. Τὰ μελοδραματικὰ θέατρα και τὰ σοβαρὰ ῥοδία εἶνε ἀβατοῖ δι' αὐτὸν τόποι ἄλλως τε και δὲν ἔχει εὐκαιρίαν νὰ τὰ ἐπισκεφθῆ. Ἐτυχῆ μὲν φορὰν ὅν ἀκούσῃ τὸν „Τρουβαδούρον“ τοῦ Βέρδη πολὺ, λέγει, ἠπρόσθε με τὴν φωνὴν τοῦ βαρυτόνου, τὸν ὅποιον ἐσχηκὸν μάλιστα. Προτιμᾷ τῶν ἐρωτικῶν φωνασικῶν ἀστειῶν τινα ἐπιφθόν. Καὶ ὁ υἱὸς του, ὁ δευτερότοκος, ὁμοιάζει τὸν πατέρα του. Μόνον ἡ πρηνήσινα Βίσμαρκ εἶνε μουσικωτάτη αὐτῆ ἐπισκέπτεται τακτικώστα τὰ μελοδραματικὰ και περιποιεῖται τὰς ἀοιδούς, τὰς σεμνοτέραις ἐκ τῶν ὁποίων προσεκάλεσε πολλάκις εἰς γεύματα. — Λόγου δὲ γενομένου και περὶ της ζωγραφικῆς, ἔνευ οὐδεμιᾶς στενωχωρίας διεβεβαίωσεν ὁ μέγας διπλωμάτης τὸν μέγαν ζωγράφον, ὅτι αἱ περὶ τὴν τέχνην ταύτην γνώσεις και συμπάθειαι του ὑπελείποντο πολὺ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν. Πολλάκις και εὐχαρίστως ἀκούει παρὰ τῶν μελῶν της οἰκογενείας διαφόρους κρίσεις και ἐπικρίσεις περὶ τῶν ἐν τῇ „Ἐθνικῇ Πανακτοδῆχῃ“ ἐκτεθειμένων καλλιτεχνημάτων, και αὐτὸς τὰ βλέπει ἐνίοτε, ἀλλ'... εἰς φωτογραφικὰ μόνον ἐμοίωσκα δὲν ἔχει, λέγει, καιρὸν, και ἡ ἡλικία του ἔπειτα εἶνε ἀκατάλληλος κλέον πρὸς μόρφωσιν της καλαισθησίας του.

Ο μέγας τῶν χρόνων μας στρατάρχης και ἀρχιστράτηγος της Γερμανίας Μόλτικε φημιζεται διά τὴν αἰωνίαν σιωπὴν του, ἣν δὲν λύουσι πολλάκις και αἱ ἐπιμονώτερα τῶν οικείων και φίλων ἐρωτήσεις. Οἱ συμπαιτριῶταί του ἀναφέρουσι ἀντὶ τοῦ ὄνοματός του πάντοτε τὰ ἐπιθετα τοῦ „μεγάλου σιωπηλοῦ“. Ὅλιγοι ὅμως γνωρίζουσι ὅτι ὁ περιώνυμος ἀνὴρ εἶνε και ἀδυσώπητος εὐφρολόγος, τοῦδ' ἔπερ δευκνίει πρὸς πολλοὺς ἄλλους και τὸ ἔβη περὶ αὐτοῦ ἀνεκδοτόν. Παιδικῶς τις φίλος του, ὁ κύρ Φέσεελ, ὃν ἡ τύχη δὲν συνανήψωσε μετὰ τοῦ Μόλτικε εἰς τὰ ὕψιστα της πολιτείας

ἀξιώματα, ἀλλ' ἀφῆσεν ἐν τῇ μικρῇ γενεθλίῳ πόλει ὡς χρηστὸν οἰκογενεάρχην και ἐπιτήθειον καλαθοποιόν, ἠδὲλασε νὰ ἐτοιμάσῃ τῷ φιλάτῳ στρατάρχῃ μίαν ἀπροσδοκῆτον χαρὰν και πρὸς τοῦτο ἐσοφίσθη νὰ γράψῃ και νὰ ἐκτιπώσῃ ὠραῖον τομίδιον ἀσχημῶν ποιημάτων, τὰ ὁποία ἀφειρώσας εἰς τὸν Μόλτικε ἔστειλεν εἰς αὐτὸν κατὰ τὰ γενεθλίῳ του. Ὁ στρατάρχης ἔγραψε και ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀμέσως τὴν ἑξῆς εὐχαριστήριον ἐπιστολήν:

„Φίλτατε συμπατριῶτα!  
Σ' εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας διά τὴν ἀφιέρωσιν και τὴν ἀποστολήν τῶν Ποιήσεων, και Σοι εὐχομαι, ἐπὶ πολλὰ ἀκόμη ἔτη νὰ πλέκησῃ καλὰθια και στίχους.  
Σὺς  
Μόλτικε.“

Ο εὐτυχῆς ὅσον και ἀφελῆς κτήτωρ της ἐπιστολῆς ταύτης φυλάττει αὐτὴν ἐντὸς πολυτελοῦς κλαισίου ὡς οἰκογενειακὸν κειμήλιον χάριν τῶν τέκνων και τῶν ἐσχάτων ἀπογόνων του.

Μέγας τις κατὰ τὸν Ρῆγον κτηματίας, κάτοχος ἀμπελῶν και ἄλλων καρποφόρων ἐκτάσεων ἐώραξεν ἐσχάτως τὴν ἑβδομηκονταετηρίδα ἀπὸ της γεννησεῶς του. Μεταξὺ πολλῶν συγχαρητηρίων ἐπιστολῶν ἔλαβε και μίαν παρὰ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ, ἔχουσαν οὕτω: „Σὲ φθονῶ, τῇ ἀληθείᾳ, φίλε μου, διά τὴν ὠραίαν κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ βίου Σου ἑνασχόλησιν. Ὁ κόσμος τῶν φωτῶν εἶνε δεκτικώτερος της παρεχομένης αὐτῷ περιποιησεως, ἢ δὲ τῆχνη Σου εἶνε εὐγνωμονεστέρα της πολιτικῆς.“ Ἰδανικὸν της νεότητός μου ὑπῆρξε ν' ἀξιώθῃ ποτε ὡς πρεσβύτερος νὰ κλαδεύῃ και ἐμφυλλίζῃ τὰ δένδρα μακρὰν πάσης ἄλλης βιωτικῆς φρονείδος.“

Η βιβλιοθήκη τοῦ ἐν Βασιγκτόνι ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπέκτησε παλαιὸν τι και λίαν περιεργον χειρόγραφον, τοῦ ὁποίου ὁ γραφικὸς χαρακτήρ μεγίστην ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὸν τοῦ Βενιαμὶν Φραγκλίνου. Ἐπιγράφεται δὲ „Δοκίμιον περὶ της δημοκρατικῆς τοῦ πολιτεύματος μορφῆς“ και κατέκειτο μέχρι τοῦδε ἀπαρτήρητον ἐν τινι οἰκίᾳ της Νέας Ἰόρκης, ἐν ἣ ἔχει κατοικήσει ποτὲ ὁ Φραγκλίνος. Πολλοὶ λόγοι, εἰδήμονες τοῦ ὕφους και της γλώσσης τοῦ κλεινοῦ ἐκείνου τοῦ νέου κόσμου τέκνου, ἐνασχολοῦνται εἰς παραβολὴν και μελέτην τοῦ χειρογράφου πρὸς γνῶσιν της γνησιότητος αὐτοῦ.

Ἐκ τοῦ „Bulletin municipal“ μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1886 οἱ Παρίσιοι κατηνάλωσαν 12 ἑκατομμύρ. χιλιόγραμμ. ὄστρεϊδια, ἐξ ὧν τὰ 5 ἑκατομ. προήρχοντο ἐκ Πορτογαλλίας. Κατὰ μέσον ὄρον ἑκαστος Παρισιανὸς καταβροχθίζει ἀνὰ πᾶν ἔτος 3 χιλιόγραμ. και 461 γράμ. ὄστρεϊδια, ἔχθῃς δὲ 11 χιλιόγραμ. και 810 γράμμ.

Ἐκ τῶν σφαγίων οἱ Παρίσιοι δια νὰ χορτασθῶσιν ἀπαιτοῦσι 303,864 βοῦς, 188,595 μοσχάρια, 1,979,550 πρόβατα, 360,000 χοίρους, πρὸς τούτους δὲ και 3,850,000 χιλιόγραμ. ἵππειου και ὄνου κρέατος. Τὸ ἵππειον κρέας τιμᾶται κατὰ μέσον ὄρον 60 λεπτῶν τὸ χιλιόγραμμ., τὸ δὲ ὄνειον ἀντὶ 70 λεπτῶν. Οὐκ ὀλίγον ποσὸν τοῦ ὑπὸ τῶν Παρισίων καταναλωμένου κρέατος προμηθεύουσι ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία και ἡ Ἐλβετία. Ἐκαστος λοιπὸν Παρισιανὸς τρώγει ἀνὰ πᾶν ἔτος 80 περίπου χιλιόγραμ. κρέατος. Ἐπελογίσθη προσέτι ὅτι ἑκαστος κάτοικος τῶν Παρισίων πίνει 194 λίτρας οἴνου κατ' ἑκάστον ἔτος.

Ἐν τινι πόλει της Ἀγγλίας, λεγομ. Malvern, ζῆ κυρία τις, ἡ ὁποία ἔχει ὑπὸ τὴν προστασίαν της και συντηρεῖ ἰδίαις δαπάναις 78 κύνας παντὸς γένους και ἡλικίας. Τὰ ζῷα διατῶνται ἐντὸς ἰδιαιτέρων στυλίων, κρυοτροφείων, ἐκτισμένων ἐπὶ τινος λειμῶνος και τρέφονται ὑπὸ τοῦ καλλίστου κρέατος, τὸ ὁποῖον προμηθεύει ὁ πρῶτος κρεωπώλης της πόλεως. Ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἡ εὐγενής τῶν κυνῶν προστάτις ἐκλέγει ἕνα ἐκ τῶν εὐνοουμένων της και φέρει μαζῇ της εἰς τὸν περιπάτον, οὕτως ὡστε πάντες γίνονται συμμέτοχοι της ἀπολαύσεως τοῦ ν' ἀναπνεύσωσι καθαρὸν ἀέρα, περιπατοῦντες μετὰ της κυρίας των.



Μετὰ χαρῆς βεβαίως θὰ μάθῃ τὸ καθ' ἡμᾶς Δημόσιον τὰ ἀριστεῖα νέου ἐμογένους καλλιτέχνη, τοῦ ἐν Μονάχῳ διαπρέποντος ζωγράφου Κ. Πανωρίου, ἐκ Σίφνου καταγομένου. Αἱ γερμανικαὶ εφημερίδες βρῖθουσιν ἐπαινετικῶν ἐγκωμίων περὶ τῶν νεωτέρων αὐτοῦ ἔργων, συνεπαίνεται δὲ και ἡ πατρίς τοῦ νεαροῦ καλλιτέχνη, ἥτις πρωταγωνιστήσασα ἀλλοτὲ ἐν τῇ τέχνῃ και τὸ τελειότατον ἐκφράσασα διά τοῦ λόγου, της σμίλης και τοῦ χρωστήρος ἰδανικὸν μόλις ἔβη νῦν ἀνακίπτει πρὸς ἀνάκτισιν μέρους της παλαιᾶς εὐκλείας. Φοιτῶν ἐτι ὁ Πανωριος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Τεχνῶν της βαυαρικῆς πρωτεύουσας διακρίνεται μετὰ τῶν ἀλλοθενῶν τεχνιτῶν, μέγα δ' ὑποσχοῦνται αὐτῷ μέλλον τὰ μέχρι τοῦδε τελειωθέντα ἀριστοτεχνήματά του. Παιδευθεὶς κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ Πολυτεχνεῖῳ και πάντοτε ἀριστεύσας κατὰ τὰς τετραετέας αὐτοῦ σπουδὰς του, ἦλθεν εἰς Μόναχον, ἐνθα ταχέως ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν τῶν διδασκάλων του και ἐνωρίτατα ἔτυχεν ἐνθαρρυντικῶν ἐπαίνων. Μετὰ τὴν τελείωσιν πολλῶν καλῶν ἔργων ἔτυχεν ἐσχάτως ὡς ἐν παρέργῳ νὰ ἐπεξεργασθῆ και ἐκδέσῃ εἰς κοινὴν θεᾶν μεγάλην της Βασιλείσης ἡμῶν Ὀλγας εἰκόνα, δι' ἀπλῆς κρητικῆς καλλιτεχνηθείσαν, ἀλλὰ τοσοῦτον πιστῶς ἀπεδόθη ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἀριστοτεχνήματι ἡ ὠραϊότης της Βασιλείσης τοῦ Κάλου, ὡστε τὸ ἔργον τοῦ Πανωρίου προσεέκισε τὰ βλέμματα αὐτοῦ τοῦ Ἀντιβασιλέως Λουτιπόδου, ζετις, ὡς και πάντες οἱ υιοστραφεῖς ἡγεμόνες της Βαυαρίας, θεωρεῖται ἐμβριθέστατος της καλλιτεχνίας γνώστης και φιλόμουσος αὐτῆς προστάτης. Ὁ σκηπητοῦχος τεχνικῆς ἐκφράσεως τὴν ἐπιθυμίαν ὄπως ἀποκτήσῃ τὴν εἰκόνα, και γενναίως ἀμείψας τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην, ἐδῶρσεν αὐτὴν εἰς τὴν θυγατέρα του Θερεσίαν, ἥτις τὴν ἐπαύριον προσεκάλεσεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῶν Πανωρίων και ἐξέφρασεν αὐτῷ μετὰ τῶν συγχαρητηρίων τὴν ὑψηλὴν εὐαρέσκειάν της. — Ἀλλὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἡμετέρου καλλιτέχνη ἀναδεικνύει σήμερον ἡ ἐκτέλεσις ἔργου μεγαλοσημίου ἐκ της ρωμαϊκῆς μυθολογίας, εἰς τὴν σοβαρὰν ἀνήκον τέχνην και μέλλον νὰ ἐκτεθῆ ἐν τῇ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος γεννησόμενῃ ἐν Μονάχῳ Πανγκρημῖφ Καλλιτεχνικῇ Ἐκδέσει. Οἱ ἐκ τοῦ συνέγγους παρακολουθοῦντες τὴν τελείωσιν τοῦ λαμπροῦ τούτου ἔργου ἐκφράζονται μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τοῦ ὁσονοῦπω ἐτοιμοῦ καλλιτεχνήματος, πρὸς ἀγορὰν τοῦ ὁποίου προσηνέχθησαν ἤδη 25 χιλιάδες φράγκων. Τὸ ἔργον τοῦτο ἡ „Κλειῶ“ πρώτη θὰ καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ και αὐθόρμητον παραχώρησιν τοῦ Ἑλλήνου Καλλιτέχνη.

Ὁ μελοποιὸς της „Μαργαρίτας“, ὁ γάλλος μουσουργὸς Κάρολος Γκουῶ διέπρεψεν ἐπίσης και εἰς τὸ εἶδος της ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ἐκ παίδων ὁ καλλιτέχνης ἦτο προορισμένος νὰ γίνῃ κληρικὸς, ἀλλ' ἄμα ἀσπασθεὶς και ἀγαπήσας τὴν μουσικὴν, ἀφῆκε τοὺς πρώτους σκοποὺς και ἀφιερῶθη καθ' ὀκνηρίαν εἰς τὴν θεραπεσίαν της Μελοποιίας. Καθ' οὗς ἀκόμη χρόνους παρεσευάζετο διά τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ἔσχε πολλοὺς συμμαθητάς,

οἱ ὁποῖοι τὴν σήμερον κατέχουσιν ὑψηλὰς θέσεις ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ εἰς δὲ τούτων εἶνε και ὁ νῦν ἀρχιεπίσκοπος της Ρουένης καρδινάλιος Λανζενιέ. Κατὰ προτροπὴν τοῦ ἱεράρχου τούτου ἐμελοποίησε τὴν μεγάλην λειτουργίαν πρὸς τιμὴν της Ἀθρηναϊκῆς παρθένου, τὴν ὁποίαν αὐτὸς οὗτος δημόθωνε τῇ 24. τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου κατὰ τὴν ἐπέτειον της παρθένου ἑορτῆν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ της Ρουένης, ἐνώπιον 10,000 ἀκρατῶν και κλειστῶν ἀρχιεπισκόπων και ἐπισκόπων της καθολικῆς ἐκκλησίας. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου τοῦ διασημοῦ γαλάτου μουσουργοῦ ἐκφράζονται τὰ γαλλικὰ φύλλα μετὰ θαυμασμοῦ και λέγουσιν ὅτι εἶνε ἐν τῶν ἀριστοτεχνημάτων της μουσικῆς τέχνης.

Ἐν τῷ 34. τεύχει τοῦ „Magazin für die Litteratur des In- und Auslandes“ ὁ γνωστός εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας και ἔμπειρος της ἡμετέρας γλώσσης καθηγητῆς Ἀδουστὸς Βόλτε ἐν Δαρμιστάτῃ ἐξακολουθεῖ πραγματευόμενος διά βραχέων τὰ ἀρτίως ἀναφανέντα προῖοντα της παρ' ἡμῶν φιλολογικῆς κινήσεως, ἀρχεται δὲ ἀπὸ της μεταφράσεως τοῦ „Φάουστ“ ὑπὸ Ἀριστομένου Προβελεγίου, της ὁποίας ἔξαιρει τὰ πολλὰ και ποικίλα πλεονεκτήματα. Κατόπιν μνημονεύει τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Δαμυράλη φιλοπονηθεῖσων σαξπηρειῶν μεταφράσεων (τοῦ Κοριολάνου, τοῦ Ἀντωνίου και της Κλεοπάτρας και τοῦ Ἰουλίον Καίσαρος), δὲν λησμονεῖ δὲ νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας του και τὴν γαλλικὴν μετάφρασιν τῶν διηγημάτων τοῦ κ. Δ. Βικέλα, και τὴν γερμανικὴν τοῦ „Παπᾶ Ναρκίσσου“ και της „ἄσχημης ἀδελφῆς“, ὑπὸ τοῦ ἰδίου φιλοπονηθείσαν. Περαιτέρω ἀναφέρει τὴν „Ἰουλίαν“, διήγημα ὑπὸ τοῦ ἐν Κερκυρᾷ δικηγόρου Ἰωάννου Φ. Τζουλάτῃ, τὰ „Θαλασσινὰ“ ὑπὸ Ἀντωνίου Σπηλιοτοπούλου, τὰ „Πρῶτα βήματα“ ὑπὸ Ε. Ν. Πολιτάκη και „τὰς Ἐθνικὰς Εἰκόνας“ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Γεωργίου Μαρτινέλη. Δὲν ὀκνεῖ δὲ ὁ ἀκάματος και μετ' ἀνεξαντλήτου στοργῆς παρακολουθεῖν τὰς βραδείας ἡμῶν βηματισμοὺς ἐν τῇ φιλολογίᾳ καθηγητῆς ν' ἀπαριθμῆσῃ καταλεπτῶς πᾶν ὃ, π' ἐπ' ἐσχάτων ἔδημοσευθῆ ἐν Ἀθήναις, τείνον ἢ πρὸς διαλεξιμάνειν της ἐπιτοπίου ἱστορίας, ἢ πρὸς ἐξάπλωσιν τῶν γνώσεων περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν παρελθόντος.

Μετ' εὐφροσύνης ἀναγράφομεν σήμερον τὴν εἰς διδάκτορας ἀναγέρευσιν τριῶν νεαρῶν ἑλλήνων ἐπιστημόνων, τοῦ διακόνου Ἰωακείμ Φοροπούλου ἐν Ἰένῃ, τοῦ Δημοσθένους Οἰκονομίδου και τοῦ Κωνσταν. Νικολαΐδου ἐν Λειψίᾳ. Ὁ πρῶτος τούτων ἀσοληθεὶς περὶ τὴν θεολογίαν και τὴν φιλοσοφίαν, ἀνεκνήρυξθη διδάκτωρ της τελευταίας ὑποβαλὼν διατριβὴν περὶ „Ἐρρίνης της Ἀθηναίας“. Ὁ κ. Δημ. Οἰκονομίδης ὑπέβαλε διατριβὴν περὶ τῶν διαλέκτων τοῦ Πόντου και ἀνηγορεύθη διδάκτωρ της φιλολογίας, ὁμοίως δὲ και ὁ κύρ. Κ. Νικολαΐδης, ζετις, ὡς ἑμαῖομεν ἐπικροτοῦντες ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ, προσεκάληθη διευθυντῆς τῶν ἐν Φιλίππουπόλει Ζαριφείων διδασκαλείων.

BIBLIΟΘΗΚΗ.

— Tempel und Palaat Salomo's, Denkmäler phöniciischer Kunst. Reconstruction, Exegese der Bauberichte, mit Grundrissen und Perspektiven von Professor Dr. Friedrich. (III, seil. 72.) Τμ. 8 1/2 φράγκ.  
— Ueber die Abhängigkeit Locke's von Descartes. Eine philosophiegeschichtliche Studie von Dr. Geil. (seil. 99.) Τμ. 3 φράγκ.  
— Principes de la Politique par le Prof. Fr. de Holtzendorff. (IX, seil. 202.) Τμ. 11 φράγκ.  
— Augustinische Studien von Reuter. (VIII, seil. 516.) Τμ. 14 φράγκ.  
— Der philosophische Kriticismus und seine Bedeutung für die positive Wissenschaft von Professor Riehl. 2. Band, 2. Abtheilung. (seil. 358.) Τμ. 11 φράγκ. Πᾶρες τὸ ἔργον τιμᾶται ἀντὶ 33 φράγκ.

— Philosophische Studien herausgegeben von W. Wundt. 4. Band, 3. Heft. (seil. 311—470 mit 7 Holzschnitten.) Τμ. 6 φράγκ.  
— Die Weltsprache Volapük in drei Lectlonen von J. Iwanowitsch. 3. Auflage. (seil. 30.) Τμ. 1 φράγκ.  
— Die Könige im alten Italien von Jordan. Ein Fragment. (XI, seil. 48.) Τμ. 3 φράγκ.  
— Λειτουργικὰ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πρώην Κεφαλληνίας Σπυρίδωνος. Ἐν Ἀθήναις 1887. 1. Τεύχος. (seil. 1—16.)  
— Les Démonsiaques dans l'art par Charcot et Richer. Avec 67 grav. Τμ. 13 1/2 φράγκ.  
— Histoire de la littérature grecque par A. et M. Croiset. Tome I. Τμ. 9 φράγκ.  
— Oeuvres inédites par Hugo. Choses vues. Τμ. 8 1/2 φράγκ.  
— Discours et conférences par E. Renan. Τμ. 8 1/2 φράγκ.

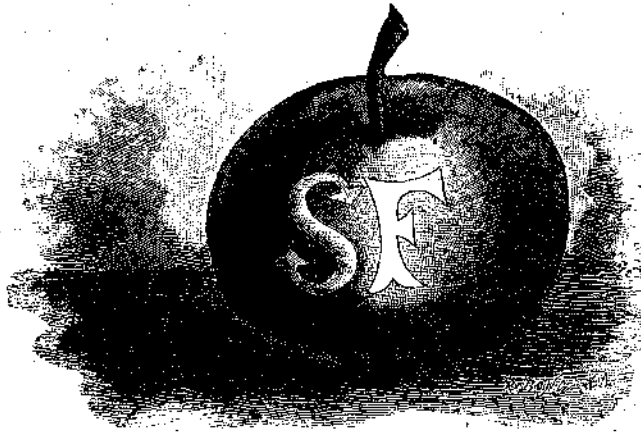


ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ.

— Γνωστόν εἶνε εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἀγγλίᾳ, ἀπὸ τινος δὲ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ὀλλανδίᾳ ὄλαι σχεδὸν αἱ σιδηροδρομικαὶ ἀμαξοστοιχίαι, φέρουσιν ἰσχυρὰς καὶ εὐμεταχειρίστους μηχανάς, διατελούσας ἀπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιτήρησιν τοῦ μηχανικοῦ καὶ δυναμένας νὰ σταματήσωσι καὶ αὐτὴν τὴν ταχυτάτην ἀμαξοστοιχίαν ἐξ ἀποστάσεως 200—300 μέτρων, ἤτοι ἐντὸς 10—20 δευτε-

Ἐκ τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν τελευταία εἰσήγαγε τὸ σωτήριον τοῦτο σύστημα ἡ Γερμανία, ἀφ' οὗ προηγουμένως πλεῖστα ὄλαι ἐγένοντο πειράματα καὶ ἀφ' οὗ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐντὸς τῆς πόλεως τοῦ Βερολίνου σιδηροδρόμου ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς μηχανὰς ταύτας καὶ νὰ καταδείξῃ ἐμπράκτως τὴν χρησιμότητά των. Τῷ 1888, μικρὸν μετὰ τὴν ἐν Βερολίῳ ὑγειονομικῇ Ἐκθεσὶν τὸ ἐν Πρωσίᾳ ὑπουργεῖον τῶν δημοσίων ἔργων ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ προσκολλήσῃ εἰς πᾶσαν σιδηροδρομικὴν ἀμαξοστοιχίαν τοῦ πρωσικοῦ κράτους καὶ μίαν τοιαύτην μηχανὴν κατὰ τὸ σύστημα τοῦ ἄμερικανοῦ Carpenter. Ἐκτοτε ἠναγκάσθησαν

πολλοὶ ὕδατος. Εἰς πραγματοποιήσῃ ὅμως τῆς ἰδέας ταύτης μόνον ὁ ἤλεκτρισμός δύναται νὰ συντελέσῃ καὶ διὰ τοῦτο ἐπιστήμονες τε καὶ μηχανικοὶ μετ' ἐνδιαφέροντος παρηκολούθησαν πάντοτε τὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου γεγόμενα πειράματα ἐν Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ ἐσχάτως ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου ἐπρόκειτο οἱ καταρράκται τοῦ Νιαγάρα νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ νὰ καταστῶσι θεράποντες τῆς βιομηχανίας. Περὶ τῶν πειραμάτων τούτων ἐγράψαμεν ὀλίγα τινα ἐν προηγουμένῳ τεύχει, παραθένας μάλιστα καὶ εἰκόνα τῶν καταρρακτῶν καὶ τῆς πορείας, ἣν ὁ ἀναγκασθῆ νὰ τραπῆ μέρος τῶν βείθρων τοῦ Νιαγάρα. Τὰ πειράματα ταῦτα εὖρον καὶ ἐν Γερμανίᾳ μμητάς, ὅπου ἔταιρια τις ἐν Στρασβούργῳ θέλει διὰ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ νὰ ἐκμεταλλεῖται τὰ ὕδατα τοῦ Ῥήνου.



— Ἡ παρατεθειμένη εἰκόνα πριστάνει μῆλον ὄριμον, ἐφ' οὗ εἶνε ἐγγεγραμμένα τὰ στοιχεῖα S καὶ F. Τοῦτο δὲ γίνεται κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὀπίρας τινός, ἡ ὁποία ἀπέκτησε τὸ κατὰ τὴν ὄριμανσιν φυσικὸν αὐτῆς μέγεθος, δὲν ἐχρωματίσθη ὅμως ἀκόμη, προσκολλῶμεν δι' ἀραβικοῦ

πᾶσαι αἱ ἰδιωτικαὶ ἐν Γερμανίᾳ σιδηροδρομικαὶ ἑταιρίαι νὰ εἰσαγάγωσι τὸ σύστημα τοῦτο καὶ τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχει ἀμαξοστοιχία, ἡ ὁποία ἐν ἀνάγκῃ νὰ μὴ δύναται ἐντὸς ὀλίγων δευτερολέπτων νὰ διακοπῆ καὶ τὴν μεγίστην αὐτῆς ταχύτητα καὶ νὰ σταθῇ.

— Καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς μεγάλης πλουτολογικῆς σπουδαιότητος τῶν δυνάμεων τοῦ ὕδατος, δταν αὐταὶ καλῶς ἐκμεταλλεύωνται, ὑπεδείξαμεν δὲ συγχρόνως ὅτι ἡ χρησιμότης αὐτῶν θὰ μὲν περιορισμένη, ἐφ' ὅσον δὲν κατορθωθῇ τῇ δυνάμει μεγάλου ρεύματος νὰ ὑδρεύωνται ἀφθόως καὶ ἀνευ πολλῆς βαπάνης ἀπομεμακρυσμένα μέρη, στερούμενα

κόμμεις ταῖνας χάρτου, εἰς τὰς ὁποίας ἐδώκαμεν τὸ σχῆμα γραμμῶν, ἡ ποικιλμάτων, ἡ εἰκόνας κτλ. καὶ ἀφ' οὗ οἱ καρποὶ ὀριμαίνονται βρέχοντες αὐτοὺς δι' ὕδατος καὶ ἀποσύρουμεν τὸν χάρτην, ὅτω δὲ φαίνονται εὐκρινῶς μὲ πρασινίζον χρῶμα τὰ χαραχθέντα γράμματα. Ἀντὶ ἀραβικοῦ κόμμεις προτιμότερον εἶνε τὸ κοπάλιον κόμμι, ἐπειδὴ ἀνδίσταται εἰς τὴν βροχὴν, τότε ὅμως διὰ ν' ἀποσπῶμεν τὸν χάρτην, πρέπει νὰ ὑγράνωμεν αὐτὸν δι' οἴνονπνεύματος. Τὰ ὅτω χαραχθέντα γράμματα, ἡ ποικιλματα, ἡ εἰκόνας κτλ. παραμένουσι κατόπιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὀπίρας ἀνεξάλειπτα.



κ. Α. Α. εἰς Κωνσταντινῶν, Δ. Ζ. εἰς Βελεσσά, Π. Σ. εἰς Μεσσήνην, Σ. Γ. Ρ. εἰς Βραίλιαν, Κ. Δ. Κ. εἰς Προύσαν, Μ. Α. Σ. εἰς Plagwitz, Μ<sup>ος</sup> Ρ. Ν. Ἐνταῦθα. Ἐλήφθησαν καὶ Σὰς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Κ. εἰς Κάϊρον. Ἐλήφθησαν καὶ ὁ τόμος ἀπεστάλη ἐγκρίτως. — κ. Ε. Δ. εἰς Vöslau (Ἀυστρίας). Ἐλπίζομεν ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἐφθάσεν εἰς Ἀθήμον τὸ κιβώτιον. — κ. Α. Α. εἰς Θῆραν. Ἐσημειώσαμεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ὁ Σὰς γράφομεν προσεχῶς. — κ. Ν. καὶ Γ. Α. καὶ Σ<sup>αν</sup> εἰς Τεργέστην, κ. Ν. Ζ. εἰς Ἀδριανούπολιν, κ. Ν. Μ.τ. εἰς Ζαχαρτζίκ, κ. Α. Ζ. εἰς Βιτώλια. Ἐλήφθησαν καὶ Σὰς ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας. — κ. Α. Π. Κ. εἰς Ἀθήνας. Τοὺς ἐνεγράψαμεν καὶ συμμορφώθημεν πρὸς τὰς ὁδηγίας Σας. — κ. Γ. Π. εἰς Μάδριτον. Ἡ ἐπιστολὴ Σας ἐλήφθη. Τοὺς αἰτηθέντας ἀριθμοὺς ἀπεστείλαμεν πρὸς τὸν κ. Α. εἰς Μανσούραν. — κ. Γ. Ι. Π. εἰς Ὁδησσόν. Ἐσημειώσαμεν τὴν νέαν Σας διεύθυνσιν. — κ. Σ. Φ. Σ. εἰς Κέρτε (τῆς Ἀζοφικῆς). Τὸ τίμημα ἐλήφθη καὶ Σὰς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ι. Μ. εἰς Λευκωσίαν. Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ ὑποδειχθέν ἡμῖν πρόσωπον καὶ ἐπιφυλασσόμεθα προσεχῶς νὰ τῇ γρά-

ψωμεν. — κ. Γ. Α. εἰς Ἀρμαβήριον. Ἡ ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ὅλα συμμορφώθημεν κατ' ὄλαι. — κ. Α. Γ. Μ. εἰς Φιλίππουπολιν. Ἐλάβομεν καὶ τὴν τελευταίαν Σας, εἰς ἣν ὁ ἀπαντήσωμεν λίαν ταχέως. — κ. Γ. Κ. εἰς Γκεμλέκ. Ὁ ἐν Κωνσταντίνῳ ἡμέτερος ἀνταποκριτὴς μὲς ἐδήλωσε τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐμβάσματός Σας, ἐφ' ὃ καὶ Σὰς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Π. Β. εἰς Καβάλλαν. Κατὰ σύστασιν τῆς ἐνταῦθα Κ<sup>ος</sup> Π. Ν. Σὰς ἀπεστείλαμεν τὰ τῶς ἐκδεδομένα τεύχη. — κ. Ἀδ. Α. εἰς Κωνσταντίνον. Ἐλήφθησαν. — κ. Δ. Μ. εἰς Θεσσαλονίκην. Ἡναγκασθῆμεν ν' ἀναστειλωμεν τὴν ἀποστολὴν, ἀφ' οὗ δις ἀπετάθημεν διὰ παρηνεντικῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ ματαίῳ. — κ. Ζ. Ψ. εἰς Κυθωνίας. Λέγεται ὅτι ὁ ἐκ Λέσβου ἡμέτερος φίλος κ. Ι. Π. εὐρίσκειται ἐνταῦθα, εἶνε ὅμως ἀόρατος εἰς τοὺς πολλοὺς, ἡ μᾶλλον εἰς τοὺς πάντας. — κ. Ν. Κ. εἰς Καρούλιον. Ἐλήφθησαν καὶ Σὰς ἐνεγράψαμεν. — κ. Ι. Π. εἰς Kronstadt (Οὐγγαρίας). Ἡ ἑορτὴ τοῦ Σεδάν (Sedanfeier) τελεῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῇ 2. Σεπτεμβρίου κατὰ Φράγκους. Οἱ κάτοικοι τοῦ Siebenbürgen εἶνε ἑταῖροι Σάξωνος, οἵτινες πάσαις δυνάμεισιν ἀγωνίζονται κατὰ τῶν περιστοιχιζόντων

αὐτοὺς σλαβικῶν καὶ μαγυαρικῶν ἐθνῶν, ὅπως τηρήσωσιν ἀλώβητα τὰ πάτρια ἔθιμα καὶ ἀνεραίας τὰς ἐθνικὰς τῶν παραδόσεις. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Σαξωνίας ὑπάρχουσι σὺλλογοι, σκοποὶν ἔχοντες τὴν διὰ παντοίων τρόπων ὑποστήριξιν τῶν ἀπομεμονωμένων τούτων ὁμοφύλων. — κ. Μ. Γ. εἰς Μελίτην. Ἀπορούμεν πᾶς δὲν ἠδυνήθητε ἀκόμη νὰ εὐρήτε ἀγγλιστὶ γεγραμμένην γραμματικὴν τινα τῆς νέας καὶ παγκοσμίου γλώσσης, τῆς Volapük. Καίτοι δὲν γνωρίζομεν, εἰ ἤθεε εἰδήμεν τῆς γερμανικῆς, παρεδέξαμεν ἐν τούτοις μεταξὺ τῶν ἄλλων βιβλίων ἐν τῇ σημερινῇ μας „Βιβλιοθήκῃ“ καὶ μίαν τοιαύτην, ἡ ὁποία ὑπόκειται νὰ δῶς καταστήσῃ τέλειον βολαπυκιστὴν ἐντὸς τριῶν τὸ πολὺ ἡμερῶν. Ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς δὲ ἐφημερίδων ἀνέγνωμεν, ὅτι λόγιός τις ἐν Τεργέστῃ ἀναδέχεται νὰ διδάξῃ τοὺς ἡμετέρους ὁμογενεῖς τὴν γλῶσσαν ταύτην. — κ. Θ. Ν. εἰς Βουένος-Ἀϊρες. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς ἡμετέρας ἐκφράσεις, χαίρομεν δὲ ὅτι τηρεῖτε ἀείποτε ἀβεβαστον τὸν πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτα. — κ. Ν. Κ. Α. εἰς Πιέστον, κ. Η. Σ. εἰς Μεσσήνην. Ἐλήφθησαν καὶ ὅσες εὐχαριστοῦμεν.

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.** Φερδινάνδος, πρίγκιψ τοῦ Κοβούργου. — Τὸ ριζικὸν τῆς Ἀνίκας ὑπὸ Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου (συνέχεια καὶ τέλος). — Χαρακτηρισμοὶ τῶν μεγάλων στρατηγῶν. — Οἱ „Στραγαλισταὶ“ μεταξὺ τῶν πτηνῶν (μετὰ εἰκόνας). — Φυλλίδας καὶ Χαρίτω (Ἀιγύπτια ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος — συνέχεια). — Ἀθηναϊκὰ Χρονικὰ ὑπὸ Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου. — Πινακοθήκη, ἥτοι ἐρημνεία τῶν εἰκόνων. — Πουκίλα (Πιθῆκιον νοημοσύνη). — Ὁ Βίσμαρκ περὶ μουσικῆς καὶ καλλιτεχνίας ἐν γένει. — Ἡ εὐφρολογία τοῦ Μόλτκε. — Ἰνώμιμ τοῦ Βίσμαρκ περὶ γεωπονίας. — Χειρογράφοι τοῦ Φραγκλίνου. — Ἡ γαστήρ τῶν Παρισίων. — Ἡ κνὸτροφείον μιᾶς κυρίας. — Ἐπιστήμη καὶ καλλιτεχνία. (Ὁ ὁμογενὴς καλλιτέχνης Παναγιώτης ἐν Μονάχῳ. — Ὁ Γκουὶνὸ καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ. — Ὁ Ἀδύστος Βόλτε περὶ νεοελληνικῆς φιλολογίας.) — Βιβλιοθήκη. — Πολυτεχνικαὶ ἀνακοινώσεις (μετὰ εἰκόνας). — Μικρὰ Ἀλληλογραφία. — ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Φερδινάνδος, πρίγκιψ τοῦ Κοβούργου (ἐν σελ. 241). — Ὁ στρατάρχης Μόλτκε (ἐν σελ. 245). — Οἱ „Στραγαλισταὶ“ μεταξὺ τῶν πτηνῶν (ἐν σελ. 249). — Μιλάνος, βασιλεὺς τῆς Σερβίας (ἐν σελ. 252). — Ἀλέξανδρος Βάντεμπεργ, πρῶτον ἡγεμῶν τῆς Βουλγαρίας (ἐν σελ. 252). — Τὸ ἡγεμονικὸν μέγαρον ἐν Σοφίᾳ (ἐν σελ. 252).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτες ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελένη Frey & Seuing, ἐν Λειψίᾳ.